

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “กระบวนการขัดเกลาทางสังคมกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเรื่องกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Process)

1.2 แนวคิดเรื่องสถาบันทางสังคม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเรื่องกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Process)

ความหมาย

โดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น ถ้าหากปล่อยให้ได้อยู่โดดเดี่ยวไม่มีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) คนผู้นั้นย่อมจะมีลักษณะท่าทาง แนวทางการดำเนินชีวิตแตกต่างจากมนุษย์ในสังคม เพราะเขาไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและสั่งสอนจากมนุษย์ในสังคม ไม่ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติตนให้เข้ากับคนอื่น ๆ ในสังคม เขาจึงไม่อาจอยู่ร่วมกับสังคม มนุษย์ได้ นอกจากนั้นถ้าหากมนุษย์ได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างไร เขาก็จะมีลักษณะและพฤติกรรม เป็นไปในลักษณะนั้น

การขัดเกลาทางสังคมเป็นเรื่องที่นักวิชาการหลายสาขาได้ให้ความสำคัญ เช่น นักสังคมวิทยา นักมานุษยวิทยา นักจิตวิทยา นักพฤติกรรมศาสตร์ นักปรัชญา เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการขัดเกลาทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลอย่างมาก ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน เช่น

สุพัตรา สุภาพ (2546. หน้า 48) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ ได้เรียนรู้คุณค่า กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนของกลุ่มหนึ่ง ๆ กำหนดหรือวางไว้เพื่อเป็นแบบแผนของการปฏิบัติต่อกัน และให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2545. หน้า 106) กล่าวว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้เหมาะสมตามความคาดหวังและบรรทัดฐานที่สังคมนั้น ๆ เชื่อก็คือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งการขัดเกลาทางสังคมนี้อาจทำได้โดยตรง (Direct Socialization) ด้วยการอบรมสั่งสอนในครอบครัว หรือทำโดยอ้อม (Indirect Socialization) เช่น การแสดงตัวเป็นแบบอย่างก็ได้ ตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมให้แก่บุคคลมีอยู่ 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และกลุ่มอาชีพ

งามพิศ สัตย์สงวน (2545. หน้า 31) กล่าวว่า เป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมตลอดชีวิตของคน ตั้งแต่เกิดจนตาย รวมถึงการพัฒนาตัวตน (Self) หรือการพัฒนาบุคลิกภาพของคน จนคนแต่ละคนกลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และคนแต่ละรุ่นจะถ่ายทอดวัฒนธรรมไปยังรุ่นหนึ่งต่อไปเรื่อย ๆ

จ่านอง อดิวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2543. หน้า 43) กล่าวว่า เป็นกระบวนการทางสังคมกับทางจิตวิทยาที่มีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ เด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคม สามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้การขัดเกลาทางสังคมทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงตามสภาพธรรมชาติ เป็นผู้มีวัฒนธรรมมีสภาพแตกต่างจากสัตว์โลกชนิดอื่น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2543. หน้า 20) กล่าวว่า เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนชั้วอายุหนึ่งไปยังคนอีกชั้วอายุหนึ่ง รวมถึงการเรียนรู้ระหว่างกันของคนชั้วอายุเดียวกันด้วยกระบวนการถ่ายทอดมีทั้งเนื้อหาสาระและการฝึกความชำนาญในการใช้เนื้อหาสาระนั้นด้วย

ทิตยา สุวรรณะชญ (2527. หน้า 41) กล่าวว่า เป็นการขัดเกลาทางสังคม คือ การฝึกหัดให้บุคคลรู้จักเอาบทบาทไปใช้เมื่อมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

บรูม และเซลซนิก (ปฟาณี ฐิติวัฒนา, 2541. หน้า 70 อ้างอิงจาก Broom and Selznick, 1979 pp. 178) อธิบายไว้สองความหมาย กล่าวคือ ในแง่สังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรมและการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบ และในแง่ของแต่ละบุคคลเป็นกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยน

จากชีวิตอินทรีย์เป็นมนุษย์ที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้และปฏิบัติตามค่านิยม อุดมคติ และระดับความทะเยอทะยาน

เมอร์เซอร์ และเมอร์ตัน (ปฟาณี จูติวัฒนา, 2541. หน้า 70 อ้างอิงจาก Mercer and Merton, 1958) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคม คือกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลมีการเรียนรู้และรับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี บรรทัดฐานทางสังคม อุปนิสัย คุณค่าและระบบสังคมที่ตนอยู่ไว้เป็นของตน และยอมทำตาม กฎเกณฑ์ของสังคมในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นนิสัย

ซีคอร์ด และแบคแมน (ปฟาณี จูติวัฒนา, 2541. หน้า 70 อ้างอิงจาก Secord and Backman, 1967 pp. 119) กล่าวว่า เป็นกระบวนการกระทำต่างกันระหว่างบุคคล โดยที่พฤติกรรม บุคคลต้องทำตามความคาดหวังของกลุ่มหรือมีพฤติกรรมเหมาะสมตามความมุ่งหวังของผู้ใหญ่

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่สังคมแต่ละสังคมหรือกลุ่มสังคมสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้เรียนรู้ และรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ ความประพฤติกและค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มหรือสังคมได้กำหนดไว้เป็น ระเบียบของความประพฤติให้เป็นไปในแนวเดียวกัน จนกลายเป็นวัฒนธรรมทางสังคมที่คนส่วนใหญ่ ในสังคมเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม

ความสำคัญของการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาเป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ เป็นหลักในการปฏิบัติที่ คนเราจะต้องเรียนรู้คุณค่า กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน ของกลุ่มหนึ่ง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อให้มี ความสัมพันธ์กันได้ ฉะนั้น การขัดเกลาจึงเป็นวิธีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ทำให้บุคคลสามารถที่จะ ปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก เป็นการรับเอาคุณค่าของกลุ่มที่เราาร่วมด้วยในฐานะที่ เป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งทำให้มนุษย์เกิดความรู้สึกเป็นตัวตนหรือตัวของตัวเอง (Self) คือ ความรู้สึกที่ว่า ตนเป็นมนุษย์ต่างจากคนอื่น สามารถควบคุมความรู้สึกนึกคิด ประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบ หรือ ตามความเหมาะสมในกลุ่มอื่น ๆ

การขัดเกลาทางสังคมจึงมีกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อน และสิ่งที่เรียนรู้นี้อาจจะแสดงออก ในรูปของสัญลักษณ์ โดยบุคคลจะต้องผูกพันกับโครงสร้างของสังคมที่มีอยู่ ความผูกพันนี้แสดงออกมา ในรูปที่บุคคลจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทในเรื่องต่าง ๆ เช่น การงาน การปกครอง การศึกษา การศาสนา การมีครอบครัว การนันทนาการ เป็นต้น

ตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สังคมจะกำหนดรูปแบบและหล่อหลอมบุคลิกภาพของตนให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ โดยสังคมจะหล่อหลอมมนุษย์ผ่านทางสถาบันพื้นฐาน คือ ครอบครัว เป็นอันดับแรก เพื่อขัดเกลาเสริมต่อเพื่อจะได้เป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ โดยสังคมจะมีส่วนร่วมสร้างความสำคัญ ความประทับใจ คุณค่าทางวัฒนธรรม และแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกของสังคมอย่างแท้จริง นั่นคือสังคมจะเปลี่ยนสภาพของบุคคลจากสภาพทางชีววิทยา (biological person) มาเป็นบุคคลของสังคม (social person) การที่จะเป็นบุคคลของสังคมได้จะต้องมีบุคลิกภาพหรือคุณค่าลักษณะต่างๆที่บุคคลมีอยู่ อันเป็นผลผลิตที่ได้จากการอยู่ร่วมกันในสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2546. หน้า 47)

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อวัยรุ่นเพราะเป็นวัยที่พ้นความเป็นเด็กและเริ่มเข้าสู่ความเป็นหนุ่มสาว ซึ่งระยะนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ และเพื่อนมีความหมายต่อบุคคลในวัยนี้มีอะไรจะไข่มักจะขอความเห็นหรือคำปรึกษามากกว่าพ่อแม่ เพราะมักคิดว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจตัวเองพอหรือพูดกันไม่รู้เรื่อง (อารง สุทธาศาสน์, 2544. หน้า 41)

วิธีการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาจะออกมาในรูปแบบ การขัดเกลาโดยตรง และการขัดเกลาโดยอ้อม

1. การขัดเกลาโดยตรง หมายถึง กระบวนการสืบทอดวัฒนธรรม และค่านิยมที่ต้องการให้บุคคล ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มสังคมกำหนดไว้ เป็นการบอกว่าสิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ อะไรผิด อะไรถูก ฯลฯ ซึ่งนับว่ามีผลต่อบุคลิกภาพมาก เป็นการชี้ทางและแนะแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเจาะจงใจและเจตนาเพื่อใ้บุคคลสามารถวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์หนึ่ง ๆ

2. การขัดเกลาโดยอ้อม หมายถึง กระบวนการสืบทอดค่านิยมทางสังคม ตลอดจนการอบรมที่ไม่ได้บอกกันโดยตรง บุคคลได้รับประสบการณ์หรือประโยชน์จากการสังเกต หรือเรียนรู้จากการกระทำของผู้อื่น และการได้เข้าฟังอภิปราย ฟังปาฐกถา ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ การอ่านหนังสือตามห้องสมุด การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น เป็นหนทางที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระเบียบต่าง ๆ ในสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2546. หน้า 51)

นอกจากนี้การเข้ากลุ่มกับเพื่อนฝูงทั้งในที่ทำงานและในสถานศึกษาก็ล้วนช่วยให้เกิดการปรับตัวและพัฒนาบุคลิกภาพได้ทั้งสิ้น (จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ, 2543. หน้า 44)

จุดมุ่งหมายของการขัดเกลาทางสังคม

นักสังคมวิทยามีความเห็นพ้องต้องกันว่า การขัดเกลาทางสังคมนั้นสังคมทั่วไปมีหลักและจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. การปลูกฝังระเบียบวินัยขั้นพื้นฐาน

การมีระเบียบวินัยถือเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและกิจกรรมทางสังคมของการอยู่ร่วมกันของกลุ่ม จุดมุ่งหมายข้อนี้ทำให้บุคคลยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดแม้ว่าจะฝืนใจหรือไม่เต็มใจทำ ระเบียบวินัยจึงเป็นพื้นฐานที่บุคคลถูกขัดเกลาให้ประพฤติปฏิบัติตั้งแต่วัยต้นของชีวิต ในกิจกรรมชีวิตประจำวัน เช่น สอนให้รู้จักระเบียบในการขับถ่าย รู้จักความสะอาด มารยาทสังคม ซึ่งผู้ใหญ่ควรทำเป็นแบบอย่าง มีความสม่ำเสมอ และมีความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุมีผล เพราะมีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลอย่างมาก จากผลการวิจัยส่วนใหญ่จึงพบเหมือนกันว่าบิดามารดาที่กวดขันเข้มงวด ระเบียบวินัยกับลูกหลานของตนมากเกินไปและลงโทษด้วยการเสียนตืออย่างรุนแรง เด็กจะมีบุคลิกภาพที่ก้าวร้าว ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ยาก และมีผลต่อการลดความคิดริเริ่มด้วย

2. การปลูกฝังความมุ่งหวังในชีวิตที่กลุ่มยอมรับ

โดยปกติระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่บุคคลไม่ค่อยอยากปฏิบัติแต่ความมุ่งหวังจะช่วยให้บุคคลมีความมุ่งมั่นและยอมรับระเบียบวินัยที่ต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อลุล่วงสู่ความต้องการในอนาคต ความลุล่วงที่ต้องการนั้นคือความมุ่งหวังที่บุคคลได้รับจากสังคมหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ได้ถ่ายทอดคุณค่าทางสังคม (Social values) นั้นมาถึงตัวบุคคล เช่น คุณค่าทางสังคมของคนไทยยกย่องให้เกียรติคนที่มีการศึกษาสูง ยกย่องอาชีพบางอย่าง เช่น วิศวกร แพทย์ ทหาร คุณค่าทางสังคมเหล่านี้บุคคลจะได้รับการปลูกฝังทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เขาเกิดความมุ่งหวังในคุณค่าเหล่านี้และยอมทำตามบรรทัดฐานที่กลุ่มวางไว้

3. การกำหนดบทบาทของสังคม

การกำหนดบทบาทในสังคมรวมทั้งทัศนคติต่าง ๆ ที่เข้ากับบทบาทนั้น ๆ บุคคลจะได้รับการอบรมให้รู้ระเบียบสังคมตั้งแต่วัยต้นของชีวิตในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เช่น ลักษณะการวางตัวให้มีพฤติกรรมอย่างไรกับบุคคลอื่นๆ ที่เขามีความสัมพันธ์ด้วย และถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ เป็นต้น คนไทยส่วนใหญ่จะเริ่มสอนบุตรหลานวัยเด็กให้รู้จัก "สวัสดี" หรือ "สาธุ" กับผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันก็จะบอกเล่าถึงสถานภาพของผู้ใหญ่เหล่านั้นด้วยว่าท่านคือใคร ต้องวางตัวอย่างไร ด้วยการอบรมใน

ลักษณะที่สอนให้เด็กสะสมความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตัวเขาและคนอื่นที่ละเอียดละน้อย เด็ก ๆ ก็จะได้รับสิ่งต่าง ๆ เข้าใจ และประพฤติปฏิบัติได้อย่างไม่ขัดเขิน ถูกต้องตามกาลเทศะ

4. การให้เกิดความชำนาญหรือทักษะ

การทำให้เกิดความชำนาญหรือทักษะที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมในสังคมกับคนอื่น จุดมุ่งหมายข้อนี้เป็นผลสุดท้ายที่ต่อเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายในแต่ละข้อตามลำดับ ในสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ วิธีการเรียนรู้มักเกิดจากการเลียนแบบถ่ายทอดกันลงมานับชั่วอายุคน โดยยึดหลักขนบธรรมเนียมประเพณีสืบต่อกันมา แต่ในสังคมที่สลับซับซ้อนความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตของบุคคลอย่างมาก วิธีการเรียนรู้ของสังคมประเภทหลังนี้ จึงเป็นการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ ซึ่งใช้ได้ผลมาก เช่น สังคมไทยในอดีตผู้ชายจะได้รับการถ่ายทอดในด้านวิชาความรู้ศิลปะการป้องกันตัว ฯลฯ จากวัดซึ่งเป็นแหล่งที่ให้การขัดเกลาทางสังคมได้อย่างดีสำหรับเด็กผู้ชาย ในขณะที่เด็กผู้หญิงจะได้รับการถ่ายทอดทางด้านการบ้านการเรือน มารยาททางสังคมต่าง ๆ ที่กุลสตรีพึงมีจากภายในวัง แต่สมัยปัจจุบันนี้การศึกษาอย่างเป็นทางการ คือ โรงเรียนได้เข้ามามีส่วนเสริมสร้างทักษะด้านนี้อยู่มากมาย โดยเฉพาะความรู้ในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ช่วยให้การปฏิบัติต่อผู้อื่นเป็นไปอย่างราบรื่น (ปฟ้าณี จูติวัฒนา, 2523. หน้า 73-74)

องค์กรที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม.....

กลุ่มตัวแทนต่าง ๆ มีส่วนสำคัญในชีวิตมนุษย์ โดยกลุ่มตัวแทนเหล่านี้จะให้การขัดเกลาในชีวิตของมนุษย์ ซึ่งการขัดเกลาอาจจะเป็นไปในรูปของการส่งเสริมหรือขัดแย้งก็ได้ ซึ่งบางครั้งก็ทำให้สับสนเกิดการขัดแย้งในด้านจิตใจ เพราะไม่รู้จะทำตามฝ่ายไหนดี การขัดเกลาจึงขึ้นอยู่กับสภาพสังคม (Broom and Selznick, 1971 pp. 95-96) แต่อย่างไรก็ตามตัวแทนการขัดเกลามี 6 กลุ่ม ได้แก่ (สุพัศตรา สุภาพ, 2546. หน้า 59-60)

1. ครอบครัว การอบรมจะออกมาในรูปของพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งนับเป็นการอบรมเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดที่เด็กจะต้องประสบเพราะเป็นการอบรมที่ใกล้ชิด และมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งและมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ทัศนคติ และแบบของพฤติกรรมแก่เด็กเป็นอย่างยิ่ง โดยพ่อแม่จะมีวิธีการอบรม 2 วิธี คือ

1.1 ทางตรง ด้วยการบอกกล่าวอย่างแจ่มแจ้งพอควร ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ อะไรผิด อะไรถูก เป็นต้น ซึ่งได้ผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมาก เนื่องจากการชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติ

แก่บุคคลอย่างจริงจังและเจตนา เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถวางตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ เช่น สอนเด็กให้กินเป็นเวลา เล่นเป็นเวลา นอนเป็นเวลา หรือพบหน้าผู้ใหญ่ก็ต้องยกมือไหว้ ต้องพูดจาไพเราะ ถ้าไม่ทำอาจถูกลงโทษ เป็นต้น

1.2 ทางอ้อม เป็นการอบรมโดยไม่รู้ตัว เป็นสิ่งที่เด็กได้รู้ได้เห็น และซึมซาบเข้าไปในจิตใจ ซึ่งเด็กอาจจะนำไปปฏิบัติในอนาคต หรือมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น พ่อ-แม่ ชอบใช้คำหยาบ เด็กก็จะใช้คำหยาบบ้าง เป็นต้น

ณรงค์ เสงี่ยมประชา (2541, หน้า 165) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นตัวแทนในการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะมีความใกล้ชิดกับสมาชิกในครอบครัวและอยู่ร่วมกันเป็นเวลานาน จึงทำหน้าที่อบรมสั่งสอนได้ตลอดเวลา ประกอบกับครอบครัวมีหน้าที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอยู่ด้วย และวัยเด็กเป็นวัยที่มีผลมากต่อการสร้างบุคลิกภาพรวมทั้งอารมณ์และจิตใจของเด็ก ครอบครัวจะเป็นแหล่งอบรมสั่งสอนถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ทักษะคติ และทักษะการดำเนินชีวิตเบื้องต้น เช่น สอนให้รู้จักวิธีการเดิน การกินอาหาร มารยาทต่าง ๆ บุคคลในครอบครัวจะปรุงแต่งเด็กให้กลายเป็นบุคคลที่สามารถเข้าร่วมสังคม มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

ความสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกช่วงระยะแรกเกิดจนถึงอายุ 3 ปีนั้น มีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกภาพและโครงสร้างทางอารมณ์และจิตใจของเด็กมาก เด็กที่เติบโตในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าขาดความใกล้ชิดและความอบอุ่นมักมีบุคลิกเฉยเมย และห่างเหินจากกลุ่ม เป็นเด็กที่รุนแรงต่อตัวเองและคนอื่น และค่อนข้างก้าวร้าว ดังนั้นถ้าเด็กขาดความสัมพันธ์ที่ดีในช่วงนี้จะทำให้ขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อสังคม

ครอบครัวจะทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมได้ดีขึ้น ถ้าพ่อบ้านแม่เรือนเป็นแบบอย่างที่ดี มีพฤติกรรมดีสังคมยอมรับ ลูก ๆ และสมาชิกในครอบครัวจะเลียนแบบเอาอย่างซึ่งจะช่วยให้เขาเหล่านั้นเป็นคนดีในสังคมไปด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าพ่อแม่เป็นตัวอย่างที่ไม่ค่อยดีเยี่ยมยากที่จะสอนให้ลูกเป็นคนดีได้

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าความผูกพันในครอบครัว จะทำให้เด็กรู้สึกใกล้ชิดกับบิดามารดา ถ้าครอบครัวไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของเด็กก็จะมีผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความผูกพันทางด้านจิตใจที่มีต่อกัน จากการศึกษาของจันท์แรม ทองศิริ (2539) และ ปวีณา สายสูง (2541) พบว่า วัยรุ่นที่มีครอบครัวที่อบอุ่นบิดามารดามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศน้อยกว่ากลุ่มที่มีครอบครัวแตกแยก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

พิศมัย นพรัตน์ (2543) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในจังหวัดอุดรธานี พบว่าความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญ

2. กลุ่มเพื่อน คนเรามักจะถูกอบรมจากเพื่อนที่อายุเท่า ๆ กัน หรือมากกว่า โดยตอนวัยเด็กก็จะเป็นกลุ่มเพื่อนเล่น พอวัยรุ่นจะเป็นกลุ่มเพื่อนฝูง พอเป็นผู้ใหญ่จะมีความโน้มเอียงจะสังสรรค์คบค้าสมาคมกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกัน เช่น กลุ่มเพื่อนนักเรียน กลุ่มข้าราชการ กลุ่มพ่อค้า เป็นต้น

ไรท์แมน (สุพัตรา สุภาพ, 2546. หน้า 60 อ้างอิงจาก Riesman) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่บุคคลชอบยึดเพื่อนเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนยอมรับ และเป็นการแสดงความเป็นพวกเดียวกัน กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญในการอบรม ดังนี้

2.1 สอนอำนาจที่ไม่ใช่ของใครโดยเฉพาะ เป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วมด้วย เช่น การเล่นฟุตบอล ถ้าฝ่าฝืนก็จะถูกกีดกันไม่ให้เล่นด้วย ใครอยากเล่นก็ต้องทำตามกฎ เป็นต้น

2.2 ช่วยให้ทดลองกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ว่าจะเอาจริงแค่ไหน ปกติถ้าเด็กอยู่กับเพื่อนมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้งหรือลองดีกับผู้ใหญ่มากกว่าอยู่เพียงคนเดียว และในขณะเดียวกันก็อยากจะทำทดลองดูว่า กลุ่มพอจะตั้งดีดั่งขัดแย้งกับผู้ใหญ่ได้แค่ไหน เชื่อถือได้เพียงไร

2.3 ถ่ายทอดระเบียบวิธี และคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรือไปในทางตรงกันข้าม ซึ่งส่วนมากจะถ่ายทอดคุณค่าตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ หากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่านั้น

ณรงค์ เสียงประชา (2541. หน้า 166) สรุปว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นผู้นำ ในกลุ่มเพื่อนเด็กจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กอาจเลือกคบเพื่อนที่ถูกใจและอาจนำเอาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

กลุ่มเพื่อนเล่นจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง สร้างค่านิยมและความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น
2. สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬาหรือทำงานร่วมกัน ถ้าฝ่าฝืนก็จะถูกกีดกันออกจากกลุ่มในลักษณะที่แตกต่างจากการถูกพ่อแม่บังคับ

3. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

4. เป็นการส่งเสริมในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กนอกเหนือจากที่ได้รับจากครอบครัว เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง แบบของอารมณ์ เอกลักษณะเฉพาะตัวของตัวเอง ความคิดเห็นของตนเอง ฯลฯ

5. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวมากกว่าที่จะใช้อำนาจ โดยสรุปจะเห็นได้ว่าในสังคมปัจจุบันชีวิตในเมืองใหญ่มีผลทำให้กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากขึ้น เพราะครอบครัวสมัยใหม่มีขนาดเล็ก เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่เล่นกับเพื่อนตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรุ่นอายุได้ พ่อแม่ผู้ปกครองกลายเป็นคนล้าสมัยหัวโบราณ ขณะที่เพื่อน ๆ ทันสมัยกว่า และโอกาสที่บุคคลจะเคลื่อนย้ายทางสังคมโดยอาศัยการศึกษาในปัจจุบันมีมากกว่าสมัยก่อน ทำให้เด็กมีความมุ่งมั่นในการศึกษา ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถให้คำแนะนำพึ่งพาได้ ขณะที่กลุ่มเพื่อนช่วยเหลือได้

3. โรงเรียน เป็นสถานที่ที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้วิชาต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ และยังเป็นสถานที่ที่เด็กได้มีโอกาสคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน ในขณะเดียวกันก็ได้มีโอกาสได้รับความรู้และคุณค่าต่าง ๆ โรงเรียนจึงมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กได้มาก แต่ปัญหาก็คือโรงเรียนอาจจะมีวิธีการอบรม ดังนี้

1. สอนไม่ตรงกับที่บ้าน ทำให้เด็กสับสนไม่รู้วาระหว่างครูกับพ่อแม่ใคร จะถูกกว่ากัน

2. สอนในสิ่งที่เบี่ยงเบนและอุดมคติจนเกินไป อาจไม่ตรงกับกาปฏิบัติจริงในชีวิตเด็กเลย ไม่แน่ใจว่าจะเชื่อดีหรือไม่

ณรงค์ เส็งประชา (2541, หน้า 166) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็นตัวแทนที่จะช่วยขัดเกลาทางสังคมอย่างเป็นทางการ (Formal) ปัจจุบันโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กมาก เพราะเด็กในปัจจุบันนี้ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานาน วันละหลาย ๆ ชั่วโมงและหลายปี บางคน

เข้าเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล หรือก่อนอนุบาล ซึ่งมีอายุประมาณ 3-4 ปี จนถึง 25 ปี หรือมากกว่า เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่ของโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนจะทำหน้าที่สำคัญ 2 ประการด้วยกัน คือ

1. สอนให้มีความรู้และทักษะในการดำรงชีพ

2. อบรมสั่งสอน เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีความจงรักภักดีต่อชาติ มีจรรยาบรรณทางอันดีงาม และนอกจากนั้นโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้เด็กได้สังสรรค์กับเพื่อน ๆ เป็นระยะเวลาสั้น ทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้ระเบียบแบบแผนของสังคมได้มากขึ้น

สรุปได้ว่าโรงเรียนมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมโดยใช้วิธีการให้การศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ในลักษณะการศึกษาที่เป็นทางการมากขึ้นเพื่อให้สมาชิกมีกระบวนการเรียนรู้ มีทัศนคติและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในทางที่สังคมเห็นว่าดีงาม และโรงเรียนเป็นหน่วยที่เตรียมการด้านบทบาททางด้านอาชีพให้กับเด็ก

4. กลุ่มอาชีพ เมื่อบุคคลได้รับการอบรมจากกลุ่มอื่น ๆ ที่กล่าวมาจนมาถึงระดับที่จะต้องประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ใครจะทำอาชีพอะไร ก็ควรจะต้องยอมรับระเบียบวิธีปฏิบัติของอาชีพนั้น ๆ ซึ่งในแต่ละอาชีพก็จะมีคุณค่าและวิธีการปฏิบัติแตกต่างกันออกไป เช่น ตำรวจก็แตกต่างจากแพทย์ นางพยาบาลก็แตกต่างจากพ่อค้า ครูก็แตกต่างจากวิศวกร เป็นต้น

สรุปได้ว่ากลุ่มอาชีพนั้นเป็นตัวแทนในการขัดเกลาทางสังคม เพราะกลุ่มอาชีพจะมีคุณค่า หรือระเบียบกฎเกณฑ์ไปตามแต่ละอาชีพ ซึ่งจะมีผลทำให้บุคลิกภาพ ค่านิยม ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปตามกลุ่มอาชีพ

5. ตัวแทนทางศาสนา ได้แก่ วัดวาอาราม พระ นักบวช ผู้สอนศาสนา หรือผู้เผยแพร่ธรรมของศาสนา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะช่วยขัดเกลาในแง่ให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ดีและทำให้บริสุทธิ์ เพื่อเพื่อแผ่เมตตาปราณีต่อกัน ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เป็นต้น ทำให้บุคคลมีหลักคุณธรรมที่มีคุณค่าบางอย่างในการยึดมั่นร่วมกัน ทำให้สังคมเป็นระเบียบ ดังนั้นศาสนาจึงมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการสร้างทัศนคติ และแนวคิดในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพราะบุคคลย่อมนับถือศาสนา

ดังนั้นศาสนาจึงเป็นพลังในการที่จะให้บุคคลรับหรือไม่รับสิ่งใด ค่านิยมที่มาจากศาสนาเป็นเสมือนเครื่องกลั่นกรองความรู้สึกของบุคคล โดยเฉพาะสถาบันที่สำคัญของศาสนา คือ "วัด" ถ้าบุคคลใดใกล้ชิดกับวัดมาก ก็จะได้รับทัศนคติและแนวความคิดมากขึ้นเท่านั้น ศาสนาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องในการฝึกหัดให้บุคคลมีการเรียนรู้ระเบียบประเพณีและกฎเกณฑ์สำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน ศาสนา

ช่วยให้บุคคลรู้จักปรับตัวและปฏิบัติตนได้เหมาะสมในสังคมในรูปของการฝึกอบรมเด็กทะเลาะชน กล่าวกันว่า และศาสนาจะเป็นสิ่งเสริมสร้างขัดเกลาพฤติกรรมของบุคคล เช่น การที่บุคคลจะตัดสินใจว่าสิ่งใดผิดหรือถูกหรือเรียกกันว่าค่านิยมนั้น เกิดจากความเชื่อในทางศาสนาดั้งเดิม และสิ่งนี้เองเป็น อิทธิพลทางจิตวิทยา ซึ่งช่วยสร้างบุคลิกภาพของบุคคลด้วย

6. สื่อมวลชน สื่อมวลชนมีหลายประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือรายสัปดาห์ นวนิยาย วารสารคดี เป็นต้น สื่อมวลชนเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีส่วนร่วมในการขัดเกลาทางสังคมในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่เรื่องคุณค่า ความเชื่อ แบบของความประพฤติ ฯลฯ เช่น เรื่องรักประโลมโลก ทำให้หญิงสาวหลายคนใฝ่ฝันว่าตนเองจะเหมือนนางเอกตามท้องเรื่อง วันหนึ่งจะต้องมีพระเอกมีฐานะมีตระกูลมาชอบ หรือภาพยนตร์กำลังภายในบางเรื่องในโทรทัศน์ ทำให้เด็กบางกลุ่มเลียนแบบการต่อสู้ เป็นต้น จึงอาจเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในปัจจุบันไม่มีบุคคลใดในสภาพแวดล้อมทางสังคมปัจจุบันที่จะรอดพ้นจากสิ่งเร้าในด้านความคิดหรือพฤติกรรมจากสื่อมวลชนสำหรับสาธารณชน โดยทั่วไปถือว่า สื่อมวลชนเป็นแหล่งที่ตนได้รับความเพลิดเพลินและความรู้พร้อมกันไป และชีวิตของประชาชนในปัจจุบันดูเหมือนจะต้องพึ่งพาอาศัยสื่อมวลชน

โดยเฉพาะในสังคมที่เจริญก้าวหน้าสื่อมวลชนจะแผ่ขยาย และมีอิทธิพลต่อครอบครัว ทำให้บุคคลได้รับค่านิยม และวิธีการปฏิบัติทั้งในด้านบวกและด้านลบมากขึ้น โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อมวลชนที่สำคัญ คือ การให้ข่าวสาร ข่าวสารเหล่านี้มักจะเป็นสัญลักษณ์อักษร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้เขียน บรรณาธิการและผู้จัดทำ มักจะร่วมกับครู กลุ่มเพื่อน และครอบครัวในกระบวนการขัดเกลา เช่น ครูก็อาจสั่งให้อ่านหนังสือพิมพ์บางคอลัมน์ พ่อแม่ก็อาจจะซื้อหนังสือการ์ตูนให้อ่าน ฯลฯ โดยอิทธิพลของสื่อมวลชนเหล่านี้จะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะมีทัศนคติและแนวโน้มต่อสิ่งที่ได้รับอย่างไร บ้างก็ยอมรับ บ้างก็ต่อต้าน บ้างก็วางเฉย อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะมีปฏิกิริยาอย่างไร จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนได้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของคนบางกลุ่ม และการหาความรู้ของบุคคลอีกส่วนหนึ่ง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีส่วนร่วมในการขัดเกลาทางสังคมในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่เรื่องคุณค่า ความเชื่อ แบบของความประพฤติเจริญก้าวหน้าสื่อมวลชนจะแผ่ขยาย และมีอิทธิพลต่อครอบครัว ทำให้บุคคลได้รับค่านิยม และวิธีการปฏิบัติทั้งในด้านบวกและด้านลบมากขึ้น

สรุปแล้วทั้งครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ ตัวแทนศาสนา และสื่อมวลชนเป็นแหล่งสำคัญที่ให้ความคิดกับบุคคลและสร้างพื้นฐานที่จะทำให้บุคคลเลือกที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อในสิ่งต่าง ๆ ในช่วงชีวิตระยะต่อมา รวมทั้งขัดเกลาให้บุคคลมีบุคลิกต่าง ๆ ตามที่สังคมต้องการ การขัดเกลาทางสังคมจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เป็น "คน" โดยสมบูรณ์ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การปลูกฝังระเบียบวินัยขั้นพื้นฐาน การปลูกฝังความมุ่งหวังในชีวิตที่กลุ่มยอมรับ การกำหนดบทบาทในสังคม และการให้เกิดความชำนาญ การขัดเกลาทางสังคมมีความแตกต่างกันหลายรูปแบบ และผลจากการขัดเกลาทางสังคมทำให้เกิดความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคล

รูปแบบต่าง ๆ ของการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญมี 2 ระยะ คือ ในวัยเด็กและระยะชีวิตที่เป็นเด็กวัยรุ่น รูปแบบที่ผู้ใหญ่ให้การขัดเกลาทางสังคมนั้นมีนักวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยศึกษาอยู่อย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก และต่างก็กำหนดรูปแบบไว้หลายรูปแบบ ในลักษณะที่มีพฤติกรรมเป็นคู่ ดังนี้

1. แบบเข้มงวดกดขี่ ควบคุม หรือ ยินยอม อนุญาต หรืออนุโลม
2. แบบอบอุ่น หรือไม่เป็นมิตร
3. แบบอารมณ์กังวล วุ่นวายใจ หรืออารมณ์สงบ ราบเรียบ

ทั้งสามรูปแบบนี้จะต้องประกอบไปพร้อม ๆ กัน

ผลการวิจัยหลายแห่งพบสอดคล้องกันว่า การเลี้ยงเด็กแบบเข้มงวดกดขี่ของบิดามารดาจะส่งผลให้ลูกเป็นคนที่พึ่งพิงคนอื่น ยอมแพ้ และยินยอมตามคนอื่น ตรงข้ามกับเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบสมยอมอนุญาตไม่ควบคุมมาก เด็กจะเป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว มีความคิดริเริ่ม มีความก้าวร้าวในเชิงสร้างสรรค์

การเลี้ยงดูแบบยินยอม อนุญาตไม่ควบคุมมากเมื่อรวมกับทำที่ที่อบอุ่นของบิดามารดา ก็จะได้เด็กที่มีคุณลักษณะที่ดี

การเลี้ยงดูแบบยินยอม อนุญาตไม่ควบคุมมาก เมื่อรวมกับทำที่ไม่เป็นมิตรของบิดามารดา จะได้เด็กที่เป็นคนดื้อดึงไม่ยอมใครง่าย ๆ เป็นคนก้าวร้าว การเลี้ยงดูดังกล่าวนี้พบจากประวัติของเด็กเกเร ยุวอาชญากรทั้งหมด

นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านแบ่งรูปแบบการขัดเกลาทางสังคมของพ่อแม่ไว้ดังนี้

1. แบบบิดามารดาที่ยึดหลักอัตตาธิปไตย แบบควบคุมสูง ทำที่อบอุ่น ยอมรับและส่งเสริมความเป็นอิสระของเด็ก จะได้ลูกที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักควบคุมตนและพอใจในตนเอง
 2. แบบบิดามารดาที่ยึดหลักอัตตาธิปไตย มีทำที่อบอุ่นแต่ชอบบังคับ จะได้เด็กที่มีลักษณะถอยหนี ไม่ค่อยวางใจคนไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความเป็นอิสระไม่เป็นตัวของตัวเอง
 3. แบบบิดามารดาที่สมยอมอนุญาต ไม่ควบคุมมากและมีทำที่อบอุ่น จะได้เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองค่อนข้างจะน้อยมาก ชอบสำรวจค้นคว้าและรู้จักควบคุมตนเอง
- (ปฟ้าณี ฐิติวัฒนา, 2523. หน้า 78)

บุคคลที่จะต้องขัดเกลาทางสังคม

เป็นที่ยอมรับกันว่า วัยที่มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ วัยเด็ก แต่การขัดเกลาทางสังคมนั้นย่อมมีอยู่ตลอดเวลาและทุกวัย ทั้งนี้เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สมาชิกในสังคมจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ผู้ใหญ่ก็ต้องมีการขัดเกลาทางสังคมเช่นกัน การขัดเกลาทางสังคมจะมีความจำเป็นในกรณีที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีสถานการณ์บางอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้น อุบัติขึ้นมา หรือไม่ก็เนื่องมาจากความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น เมื่อสังคมเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากประชาธิปไตยเป็นเผด็จการหรือสังคมนิยม คนในสังคมนั้นรวมทั้งผู้ใหญ่ย่อมต้องได้รับการขัดเกลาทางสังคม เพื่อให้รู้ระเบียบแบบแผนของสังคมใหม่ ผู้ใหญ่จะต้องเรียนรู้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเมื่อตนกลายเป็นพ่อหรือแม่เด็ก เมื่อคนเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือเปลี่ยนสถานภาพก็จำเป็นต้องขัดเกลาทางสังคมเช่นกัน เป็นต้นว่า บรรพชนที่ลี้ภัยไปอยู่ในเทศมรवासหรือจากประชาชนธรรมดาไปเป็นข้าราชการ

การขัดเกลาทางสังคมจะเริ่มตั้งแต่สภาพแรกเกิด และต่อเนื่องไปตลอดชีวิตเพราะมีเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่ต้องพบและต้องปรับตัวอยู่เสมอ ลักษณะการขัดเกลาทางสังคมของคนแต่ละวัยพอจะกล่าวได้ดังนี้

1. ในวัยเด็กระยะแรก ๆ จะเน้นด้านการตอบสนองความต้องการของทารก เช่น การให้อาหาร การให้ความอบอุ่น เมื่อเติบโตขึ้นก็จะเริ่มคลาน นั่ง ยืน เดิน พุด ในช่วงระยะนี้จะเริ่มอบรมให้รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด ถ้าผิดพ่อแม่ก็จะแสดงอาการดุ หรือส่งเสียงว่ากล่าว เด็กจะเรียนรู้กิริยาอาการ

พอใจหรือไม่พอใจของผู้ใหญ่และจดจำ เพื่อว่าเมื่อเห็นลักษณะอาการเช่นนั้นอีกจะได้ไม่ทำเช่นนั้น นั่นก็คือเด็กจะเริ่มรู้จักควบคุมความต้องการและความประพฤติตนมากขึ้นเรื่อย ๆ

2. ในวัยหนุ่มสาว การขัดเกลาทางสังคมส่วนใหญ่จะได้จากกลุ่มเพื่อนเล่น โรงเรียน วัยนี้มักจะเอาอย่างเลียนแบบผู้อื่น เช่น บุคคลตามที่ตนยกย่อง ตามเพื่อนเล่น วัยหนุ่มสาว เด็กจะสนใจและต้องการมีเพื่อนต่างเพศ ต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง และจากการได้สัมพันธ์กับกลุ่มต่าง ๆ จะทำให้เขามีโอกาสเลือกที่จะยึดบรรทัดฐานใด คุณค่าใดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

3. ผู้ใหญ่ ก็เป็นวัยที่ต้องมีการขัดเกลาทางสังคม แม้จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากแล้วก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากบางโอกาสต้องประสบกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ในสังคม เช่น เป็นข้าราชการใหม่ หรือ ข้าราชการย้ายจากงานลักษณะหนึ่งไปทำงานในอีกลักษณะหนึ่ง จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมหรือ ปฐมนิเทศเพื่อให้รู้ลักษณะและระเบียบแบบแผนของงานใหม่ ภิภุที่บวชมานานแล้วลาสิกขาออกสู่ เพศฆราวาส ก็ต้องเรียนรู้ระเบียบทางโลกใหม่ หรือการเข้าไปอยู่ในสังคมอื่น ก็จำเป็นต้องศึกษา วัฒนธรรมของสังคมนั้น เพื่อจะได้อยู่ร่วมกับสังคมใหม่นั้นได้ (ณรงค์ เสงี่ยมประชา, 2541. หน้า 167 - 168)

1.2 แนวคิดเรื่องสถาบันทางสังคม (Social Institutions)

ช่วงชีวิตของบุคคลแต่ละคนตั้งแต่แรกเกิด วัยเด็ก วัยหนุ่มสาวจนเข้าวัยชราต่างต้องเกี่ยวข้องกับสถาบันทางสังคมทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะชีวิตทางสังคมนั้นต้องมีการกระทำร่วมกันกับผู้อื่น ตามบทบาท สถานภาพที่เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคมนั้น สถาบันทางสังคมได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2545. หน้า 107) กล่าวว่า สถาบัน คือ แหล่งรวมของชุดบรรทัดฐาน (A set of norms) ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ที่ช่วยให้เกิดพฤติกรรมที่แน่นอนสามารถ ทำนายได้ สถาบันมีความหมายสองนัย คือ ประการแรก หมายถึง องค์การหรือสมาคม และประการที่สอง หมายถึง ระเบียบการหรือระบบการที่ปฏิบัติกันอยู่ในสังคม

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ (2543. หน้า 78) กล่าวว่า การวิเคราะห์สถาบันทางสังคมเป็นวิธีการทำความเข้าใจพฤติกรรมของคนในสังคม วิธีหนึ่งที่ดีชี้ให้เห็นว่าคนในสังคมทำกิจกรรมอะไรบ้างที่เป็น กิจกรรมสำคัญและมีกฎเกณฑ์วิธีการในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร กิจกรรมใดที่สำคัญต่อการอยู่ร่วมกันเป็น สังคมและสมาชิกสังคมยึดเอาปฏิบัติจนกลายเป็นแบบแผนที่ถาวรหรือค่อนข้างถาวร

อุทัย หิรัญโต (2529. หน้า 222) กล่าวว่า สถาบัน คือวิถีทางปฏิบัติซึ่งจัดขึ้นเป็นระเบียบแบบแผนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปและเป็นทางการ สถาบันเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่าง ไม่มีตัวตน แต่เป็นการปฏิบัติเป็นระบบแห่งพฤติกรรมอันเป็นนิสัย ทั้งในอากัปกริยาและความคิด การกระทำของมนุษย์ทุกชนิดถ้าทำซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นแบบฉบับของการกระทำขึ้นกลายเป็นสถาบัน แต่สถาบันจะมีไม่ได้ถ้าไม่มีองค์รองรับ

พิศวง ธรรมพันทา (2523. หน้า 140) กล่าวว่า สถาบันไม่ใช่กลุ่มหรือสมาคม หรือองค์การที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นแบบแผน แต่เป็น "วิธีการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นอย่างมีแบบแผน"

โทมัส ฟอร์ด ฮอร์ (สุพัตรา สุภาพ, 2546. หน้า 63 อ้างอิงจาก Thomas Ford Hoult) กล่าวว่า เป็นกระบวนการหรือการรวมกลุ่ม (สมาคม) ที่

1. มีการจัดระเบียบอย่างสูง เช่น มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. มีระบบ เช่น มีการกำหนดว่าผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนต้องทำอะไร
3. มีเสถียรภาพหรือความมั่นคง โดยมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงยาก และไม่ขึ้นอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ บลูม และเซลเนคส์ (สุพัตรา สุภาพ, 2546. หน้า 63 อ้างอิงจาก Broom and Selznick) กล่าวว่า สถาบันเป็นแบบของกลุ่มหรือเป็นการปฏิบัติ หรือวิธีการอย่างเป็นทางการ

จากนิยามข้างต้น สามารถสรุปนิยามของคำว่า สถาบัน หมายถึง กลุ่มของคนที่อยู่ร่วมกันและมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นทางการ เป็นแบบแผนเดียวกันที่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่สังคม และเกิดจากความต้องการของสังคม มีอยู่ 5 สถาบัน คือ สถาบันการปกครอง สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนา

แนวคิดที่สำคัญของสถาบันทางสังคม

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันทางสังคม จำเป็นต้องพิจารณาถึงแบบแผน พฤติกรรม ซึ่งหมายถึง แบบแผนของความคิด หรือการกระทำในเรื่องต่าง ๆ แต่ละสังคมจะมีแบบแผนพฤติกรรมในเรื่องต่าง ๆ ต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับ มาตรฐานทางสังคม ปัญหาพื้นฐานของสังคม และหน้าที่ของสถาบันทางสังคม (อารง สุทธาศาสน์, 2544. หน้า 105)

สาระสำคัญของการจัดตั้งขึ้นเป็นสถาบัน ประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. ความเป็นระเบียบ (Organized) หมายถึง บทบาทหรือความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสมาชิก
2. ความเป็นระบบ (Systematization) หมายถึง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบผู้ที่มีส่วนในสถาบันนี้จะต้องปฏิบัติ
3. ความมีเสถียรภาพหรือความมั่นคง (Stabilization) หมายถึง การรวมกลุ่มกันหรือกระบวนการใด ๆ แห่งสถาบันนั้นมีแนวโน้มที่จะดำรงอยู่เกินกว่าช่วงชีวิตของบรรดาสมาชิกที่มีส่วนร่วมในสถาบันนั้น (สุพัตรา สุภาพ, 2546 หน้า 64)

จากแนวคิดของ จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2543. หน้า 79) ได้แบ่งสถาบันทางสังคม ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สุพัตรา สุภาพ (2546. หน้า 66) ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มารวมกันโดยการสมรส โดยสายโลหิต หรือโดยการเลี้ยงดู (คือ เป็นบุตรบุญธรรมก็ได้ ปกติแล้วหมายรวมถึงครอบครัวที่ประกอบด้วยสามีและภรรยา โดยไม่บุตรของตนเอง) มีการก่อตั้งขึ้นเป็นครอบครัว มีปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกันและกันในฐานะที่เป็นสามีหรือภรรยา เป็นพ่อเป็นแม่ เป็นลูกชายลูกสาว เป็นพี่เป็นน้อง โดยการรักษาวัฒนธรรมเดิม และอาจจะมีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมเดิม และอาจจะมีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่เพิ่มเติมก็ได้

งามพิศ สัตย์สงวน (2545. หน้า 14) ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่มีพื้นฐานจากการเป็นเครือญาติกัน เป็นหน่วยความร่วมมือกัน เพื่อทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดร่วมกัน กินอยู่หลับนอนด้วยกัน ครอบครัวมีหน้าที่สำคัญในการผลิตประชากรให้สังคม

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ (2543. หน้า 79) ครอบครัว หมายถึง การที่คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาอยู่รวมกัน โดยมีความสัมพันธ์กันด้วยการแต่งงานหรือมีความผูกพันกันทางสายโลหิตหรือด้วยการรับเป็นบุตรบุญธรรมและอาศัยอยู่ภายในครัวเรือนเดียวกัน

จากนิยามของคำว่า ครอบครัว สามารถสรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการแต่งงานกัน และตกลงร่วมใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ต้องประกอบด้วย

1. ผู้คนจำนวนหนึ่ง ตามปกติก็ประกอบด้วยผู้ใหญ่ทั้งสองเพศ คือมีทั้งหญิงและชายและอาจมีเด็กหรือคนแก่ร่วมด้วย

2. คนเหล่านั้นต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน คือมีความเกี่ยวข้องกันในฐานะญาติ การสืบสายโลหิตหรือโดยการแต่งงานก็ได้

3. คนเหล่านั้นใช้ชีวิตร่วมกัน คือร่วมกันผลิต ร่วมกันใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อันเป็นของครอบครัว และร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกัน

4. ตามปกติแล้ว สมาชิกครอบครัวเดียวกันจะอาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน แต่อาจมีข้อยกเว้นในบางกรณี อาทิ สมาชิกของครอบครัวบางคนอพยพไปทำมาหากินต่างถิ่นชั่วคราวหรืออาจไปเรียน

ครอบครัวมีหน้าที่สำคัญดังนี้

1. สร้างสมาชิกใหม่แทนสมาชิกเก่า
2. เลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์และมีคุณภาพของสังคมด้วยการให้อาหารและสิ่งจำเป็นต่าง ๆ จนเติบโตและแข็งแรงพอที่จะเผชิญกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้
3. อบรมปลูกฝังระเบียบสังคมแก่สมาชิกใหม่
4. ให้ความรักความอบอุ่น
5. ควบคุมความสัมพันธ์ทางเพศ
6. ทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจ คือ เป็นทั้งหน่วยผลิตและหน่วยบริโภค โดยเฉพาะในสังคมแบบสมัยก่อน
7. กำหนดสถานภาพของบุคคล

ประเภทของครอบครัว

1. จัดตามลักษณะหน้าที่โดยคำนึงถึงการแสดงออกของครอบครัวเอง มี 2 ประเภท
 - 1.1 ครอบครัวแรกเริ่ม (Family of Orientation) เป็นครอบครัวของพ่อแม่เรานั้นเอง ซึ่งเป็นครอบครัวที่สมาชิกอาศัยเกิดและเจริญเติบโต และด้วยการอาศัยเกิด สมาชิกไม่มีสิทธิหรือสามารถเลือกได้
 - 1.2 ครอบครัวที่เกิดจากการสมรส (Family of Procreation) เป็นครอบครัวที่เกิดจากตัวเราเองโดยการแต่งงาน การมีบุตรสืบสกุล ครอบครัวประเภทนี้สมาชิกสามารถหรือมีสิทธิจะเลือกได้ตามความต้องการของตัวเอง

2. จัดตามขนาดใหญ่หรือเล็กของครอบครัวซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น

2.1 ครอบครัวเดี่ยว ได้แก่ ครอบครัวที่ประกอบด้วยชายหญิงที่เป็นคู่สมรสหนึ่งกับบุตรที่ยังไม่ได้แต่งงาน

2.2 ครอบครัวขยาย ได้แก่ ครอบครัวที่มีสมาชิกซึ่งมีความสัมพันธ์อันญาติขยายออกไปจากครอบครัวเดี่ยว โดยทางใดทางหนึ่ง

3. จัดตามอำนาจหรือความเป็นใหญ่ในครอบครัว และระบบการสืบสกุลและมรดก

4. จัดประเภทของครอบครัวตามที่อยู่อาศัยของคู่สมรส กล่าวคือ บางสังคมกำหนดให้คู่สมรสใหม่ต้องเข้าไปอยู่ในบ้านของพ่อแม่เจ้าบ่าว (Patrilocal Residence)

แนวโน้มของครอบครัวในสังคมสมัยใหม่

การนำเอาวิธีการทางอุตสาหกรรมเข้ามาใช้ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีรวมทั้งการกลายเข้ามาเป็นเมืองของชุมชนต่าง ๆ หลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม เป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระบบครอบครัว การเปลี่ยนแปลงเริ่มที่ลักษณะครอบครัวก่อน คือ เปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ประกอบกับสมาชิกภายในครอบครัวได้รับทรรศนะใหม่ ๆ มากขึ้น มีการต่อต้านประเพณีและความเชื่อดั้งเดิม สมาชิกมีความเป็นอิสระ (ทั้งในด้านความคิดและพฤติกรรม) จากการควบคุมของญาติพี่น้อง คือ มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น จากสภาพดังกล่าวทำให้ครอบครัวมั่นคงเหมือนดังเช่นในสังคมสมัยเก่า

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อระบบครอบครัวในสังคมสมัยใหม่อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อครอบครัวในเขตเมืองที่เต็มไปด้วยการต่อสู้แข่งขันกันเพื่อการอยู่รอดในสังคม การที่สมาชิกต้องออกไปทำงานนอกบ้านและการที่ภรรยาต้องมีการะในการหาเลี้ยงครอบครัวควบคู่กับสามี ทำให้บทบาทของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป หน้าที่ในการอบรมลูก ๆ ซึ่งเคยเป็นหน้าที่สำคัญของครอบครัวกลายเป็นหน้าที่ทางโรงเรียนและสื่อมวลชน ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูกลดน้อยลง แนวโน้มอีกประการหนึ่งของครอบครัวสมัยใหม่ คือ มีการแยกกันอยู่หรือการทอดทิ้งเพิ่มมากขึ้น (สุพัตรา สุภาพ, 2545. หน้า 68)

สำหรับบุคลิกภาพของเด็กในสังคมสมัยใหม่จะพบว่าแตกต่างไปจากในสมัยเดิมอย่างสิ้นเชิง จากเด็กที่เคยอ่อนน้อมง่ายมาเป็นเด็กที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ซึ่งคงเป็นอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกและการอบรมจากสื่อมวลชนต่าง ๆ นั่นเอง เด็กจะตัดสินใจ

เอง มีการพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น คือมีการเที่ยวหรือพบปะสังสรรค์กับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันโดยเลียนแบบจากผู้ใหญ่ มีการสร้างวัฒนธรรมย่อยของตนขึ้นมา โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กวัยรุ่น

ชีวิตครอบครัวในสังคมสมัยใหม่มีแนวโน้มว่าจะต้องเผชิญกับปัญหาอื่น ๆ อีกมากซึ่งเชื่อแน่ว่าจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงต่อครอบครัวอย่างมาก เช่น พฤติกรรมรักร่วมเพศระหว่างชายกับชาย หรือหญิงกับหญิง การว่าจ้างหญิงอื่นตั้งครรภ์แทน หรือการผลิตสมาชิกใหม่ในหลอดแก้ว อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการแพทยสมัยใหม่ รวมทั้งปัญหาเด็กนอกสมรสเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายในสังคมที่เต็มไปด้วยสื่อมวลชนและสถานบันเทิงเรีงมย์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลให้มีการตั้งครรรณ์นอกสมรสมากขึ้น

จะเห็นได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม วิถีประเพณี และบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งสถาบันครอบครัวจะก่อสถานภาพการแสดงออกของบุคคลในสังคมหรือครอบครัวก่อให้เกิดบุคลิกภาพเฉพาะประจำตัวจากครอบครัวและนำไปแสดงให้ปรากฏในที่อื่น ๆ

2. สถาบันการเมือง

การเมือง คือ กิจกรรมทางสังคมหรือความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจสังคมมีแบบแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือความสัมพันธ์ทางอำนาจ

อำนาจ (Power) คือ ความสามารถของบุคคลหรือกลุ่มที่จะทำให้อันอื่นหรือกลุ่มอื่นกระทำหรือไม่กระทำการใดๆไม่ว่าจะโดยความยินยอมเห็นชอบหรือไม่ก็ตาม อำนาจจำแนกได้เป็น

2 ประการ คือ

2.1 กำลังอำนาจ (Force) ได้แก่ อำนาจที่เกิดจากการใช้กำลังกายหรืออาวุธบังคับให้ยอมตามอำนาจรัฐนั้นส่วนหนึ่งเป็นอำนาจที่มีลักษณะเป็นการบังคับโดยใช้กำลังต่อสมาชิกสังคม

2.2 สิทธิอำนาจ (Authority) ได้แก่ อำนาจที่เกิดจากการเห็นชอบหรือการยอมรับของผู้ที่อยู่ใต้อำนาจ เป็นอำนาจที่ได้รับการกำหนดเป็นสถาบัน

รัฐและรัฐบาล

รัฐ หมายถึง รูปแบบของสังคมแบบหนึ่งซึ่งมีอาณาเขตที่แน่นอน และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล รัฐบาลคือกลุ่มหรือองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในการบังคับควบคุมสมาชิกของสังคม และถือว่าเป็นตัวแทนของคนทั้งสังคมในกรณีที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมอื่น

(จำนง อดิวัฒนสิทธิ์, 2543. หน้า 88)

หน้าที่ของรัฐบาล

1. หน้าที่ควบคุมบังคับให้สมาชิกสังคมปฏิบัติตามบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมาย
2. หน้าที่แก้ไขขัดแย้งและประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ
3. หน้าที่วางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกสังคม ในรูปของการวางแผนทางเศรษฐกิจ การดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะหรือสวัสดิการต่าง ๆ

4. หน้าที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับสังคมอื่น

สถาบันการเมืองการปกครองนั้นจะมีฐานะทางสังคมเหนือกว่าสถาบันอื่น ๆ มีทั้งอำนาจในการนำ ประสาน ปกครองและค้ำจุนสถาบันอื่น ๆ เรามีสถาบันการเมืองการปกครองเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ช่วยวางแผนนโยบายต่าง ๆ ให้หลักประกันเสรีภาพของแต่ละบุคคลให้เท่าเทียมกัน เพื่อความมั่นคงต่อชีวิตของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม แบบแผนของการปฏิบัติของสถาบันการเมืองการปกครองเกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคม

3. สถาบันเศรษฐกิจ

จำนง อดิวัฒนสิทธิ์ (2543. หน้า 93) กล่าวว่า เศรษฐกิจ (Economy) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการอันไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ให้ได้มากที่สุด และอย่างประหยัดที่สุด

ส่วนคำว่า สถาบันเศรษฐกิจ (Economic Institution) หมายถึง สถาบันสังคมสถาบันหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด สถาบันเศรษฐกิจนี้มีส่วนประกอบที่เป็นกิจกรรมอยู่ 3 ประการ คือ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภค

23 SEP 2006

ห้องอ่านหนังสือคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

หน้าที่ของสถาบันเศรษฐกิจ

1. การผลิต หมายถึง การสร้างและการหาผลผลิตผลหรือการบริการมาเพื่อสนองความต้องการในการบริโภค

2. การจำหน่ายจ่ายแจก สถาบันเศรษฐกิจมีหน้าที่ในการแจกจ่ายหรือกระจายสินค้าหรือบริการไปสู่สมาชิกของสังคมโดยมีตลาดเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และมีสถาบันอื่น ๆ ช่วยสนับสนุน

3. การบริโภค เป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะทำการบริโภคหรือใช้สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิตมาแล้ว ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดและความสะดวกในการดำเนินชีวิต หากปราศจากการบริโภคสถาบันเศรษฐกิจจะอยู่ไม่ได้

แนวโน้มของระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงในด้านแรงงานและอาชีพ แรงงานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในเรื่องการบริการมากกว่าการผลิตอย่างอื่น การจัดตั้งสหภาพแรงงานและสมาคมวิชาชีพ ในปัจจุบันคนงานหรือกรรมกรได้รวมตัวกันจัดตั้งสหภาพแรงงานขึ้น เพื่อพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของกลุ่มตนในประเทศที่มีธุรกิจขนาดใหญ่ คือ

1. การดำเนินธุรกิจแบบบริษัท ในสมัยก่อนการดำเนินธุรกิจมักเป็นลักษณะครอบครัว แต่ปัจจุบันระบบธุรกิจแบบครอบครัวเริ่มหมดไป และถูกแทนที่โดยรูปบริษัทขนาดใหญ่และเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่สนใจและมีทุนสามารถซื้อหุ้นของบริษัท พร้อมกับจัดหาคณะผู้บริหารที่มีความชำนาญและความสามารถในกิจกรรมนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้การบริหารมีความคล่องตัว

2. การดำเนินธุรกิจแบบเครือข่าย ปัจจุบันนี้การทำธุรกิจใช้ทุนมหาศาลและขยายธุรกิจออกไปในที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ ความเป็นสากลของปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นปัญหาสากลในประเทศแห่งหนึ่งจะมีผลกระทบถึงส่วนอื่นๆ ของโลกด้วยและการเน้นความชำนาญเฉพาะด้านระบบเศรษฐกิจปัจจุบันเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษในสาขาใดสาขาหนึ่ง จะได้รับการพิจารณาจ้างงานก่อนผู้ที่ไม่มีความชำนาญ เช่น สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่าสถาบันเศรษฐกิจ หมายถึง สถาบันซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด โดยการมีหรือครอบครองปัจจัยในการดำรงชีพ เช่นอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค กิจกรรมดังกล่าวคือ การผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภค

4. สถาบันศาสนา

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2543. หน้า 101) กล่าวว่า นักเทววิทยามองศาสนาว่าเป็นข้อเท็จจริงที่เปิดเผยให้เห็นแก่นแท้ของสังขารธรรม นักปรัชญามองศาสนาว่าเกิดจากความพยายามของมนุษย์เพื่อจะอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดจากความอยากรู้ของมนุษย์ในสิ่งลึกลับซึ่งอยู่เหนือเหตุผลแบบธรรมดา

นักจิตวิทยาศึกษาศาสนาในฐานะเป็นปัจจัยช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์และช่วยอธิบายสาเหตุบางอย่างที่เกิดจากพฤติกรรมอยากรู้อยากเห็นฝังแน่นอยู่ในสัญชาตญาณของมนุษย์ รวมทั้งเป็นปัจจัยช่วยกระตุ้นให้บุคคลทำสิ่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับบรรทัดฐาน ความประพฤติ นักรัฐศาสตร์มองศาสนาในแง่ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

นักมนุษยวิทยามองศาสนาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อและการปฏิบัติของมนุษย์ในส่วนต่าง ๆ ของโลกที่ไม่เหมือนกัน นักเศรษฐศาสตร์มองศาสนาว่าเป็นตัวถ่วงความเจริญการผลิตทางเศรษฐกิจหรือไม่ก็เป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของระบบเศรษฐกิจ

สำหรับนักสังคมวิทยานั้น ศาสนาได้รับการศึกษาในฐานะเป็นองค์การหรือสถาบันที่ปฏิบัติหน้าที่เพิ่มความเป็นปึกแผ่นแห่งสังคม รวมทั้งศึกษาศาสนาในฐานะเป็นปัจจัยที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการระส่ำระสาย การต่อสู้ แ่งแย่ง และการเป็นปฏิปักษ์ต่อกันและกัน

องค์ประกอบของศาสนา

1. ศาสดาและสาวก
2. คำสอนทางศีลธรรม
3. หลักความเชื่ออันเป็นจุดมุ่งหมาย
4. พิธีกรรม
5. องค์การ

หน้าที่ของศาสนา

1. หน้าที่ส่วนบุคคล ศาสนาสอนความต้องการส่วนตัวของบุคคลในด้านต่างๆ คือ
 - 1.1 สนองความต้องการเพื่อจะแสดงออก (Expressive Desire)
 - 1.2 สนองความต้องการเพื่อหาสิ่งที่เป็นสาระ (Substantive Desire)
 - 1.3 สนองความต้องการเพื่ออยากรู้อยากเห็น (Cognitive Desire)

2. หน้าที่ทางสังคมของศาสนา มีดังนี้

2.1 ช่วยรื้อจัดสังคมให้เป็นปึกแผ่น

2.2 ช่วยกำหนดสถานภาพของสมาชิก

2.3 เป็นสื่อการอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม

สรุปเป็นความหมายของศาสนาได้ว่า ศาสนาเป็นความเชื่อและการปฏิบัติร่วมกันหรือเป็นระบบความเชื่อและการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างเดียวกัน โดยมีการปฏิบัติหน้าที่ทั้งที่เกี่ยวกับโลกนี้โลกหน้า ศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจของมนุษย์

5. สถาบันการศึกษา

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2543. หน้า 111) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาในความหมาย ทางสังคมวิทยา ไม่ได้หมายถึงโรงเรียนหรือสถาบันทำหน้าที่ให้การศึกษาแต่หมายถึงแบบแผนบรรทัดฐานหรือระบบความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การถ่ายทอดวัฒนธรรมความรู้ความคิดต่าง ๆ การศึกษาเป็นกระบวนการการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสมาชิกให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการถือเป็นกระบวนการพื้นฐานที่พบเห็นได้ในทุกสังคมไม่ว่าสังคมดั้งเดิมหรือสังคมสมัยใหม่ เพียงแต่อาจจะแตกต่างกันไปในรูปแบบการเรียนการสอน ลักษณะผู้เรียนผู้สอน สาระที่สอน สื่อ หรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ ซึ่งเป็นแผนการปฏิบัติที่เป็นอยู่ ถือเป็นบรรทัดฐานทางการศึกษาของสังคมนั้น ๆ

สถาบันการศึกษา จึงเป็นสถาบันที่ถ่ายทอดความรู้ความคิดให้แก่สมาชิกในสังคมโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้แก่สมาชิกของสังคมมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม วัฒนธรรม ตลอดจนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

6. สถาบันสื่อสารมวลชน

ณรงค์ เส็งประชา (2530. หน้า 57- 65) สื่อสารมวลชนคือระบบติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ด้วยการส่งข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือทำที่ต่าง ๆ จากบุคคลกลุ่มหนึ่งไปสู่บุคคลต่าง ๆ มากมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในลักษณะคำพูด ภาพ เสียง ตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

หน้าที่ของสถาบันสื่อสารมวลชน

1. สถาบันสื่อสารมวลชน เสนอข่าวสารข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้สมาชิกในสังคมได้รับทราบ

2. เสนอข้อคิดเห็นในปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่กระทบกระเทือนต่อประโยชน์ส่วนรวม

3. แนะนำสิ่งที่มีคุณค่าแก่มวลชนเช่นการศึกษาค้นคว้าวิจัยใหม่ ๆ หรือการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ เป็นต้น

4. ให้ความบันเทิงแก่มวลชนทั่วไป เช่น นวนิยาย ดนตรี

5. ทำหน้าที่เป็นหน้าตาของสังคมและเป็นผู้นำของมติมหาชน

สถาบันสื่อสารมวลชน เป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่คอยส่งข่าวสารให้สมาชิกในแต่ละสังคมกำลังทำอะไร อย่างไร กันบ้างเพราะธรรมชาติของมนุษย์มักคอยสอดส่องเรื่องของผู้อื่นมากกว่าเรื่องของตัวเอง เรื่องคนอื่นมากกว่าเรื่องของตัวเอง คนกลุ่มนี้จึงมีบทบาทคอยเชื่อมโยงคนในทุกสถาบันให้รับทราบข่าวสารของกันและกันตลอดเวลาที่อยู่ในสังคม ตัวแทนของกลุ่มสังคมในสถาบันนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ผู้สื่อข่าว เป็นต้น

จากนิยามความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าสังคมแต่ละสังคมจะมีรูปแบบการหล่อหลอมขัดเกลาบุคลิกภาพคนในสังคมให้เป็นไปในลักษณะส่งเสริมตามแนวทางที่สังคมต้องการ หรือขัดแย้งซึ่งบางครั้งทำให้สับสนเกิดความขัดแย้งในด้านจิตใจ เพราะไม่รู้จะทำตามฝ่ายไหนดี โดยผ่านสถาบันทางสังคมซึ่งประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการเมือง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันสื่อสารมวลชน

โดยจะเห็นได้ว่า สถาบันครอบครัว สถาบันการเมือง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันสื่อสารมวลชน เป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความใกล้ชิดโดยตรงกับคนในสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยเรียน อีกทั้งส่งผลกระทบต่อการแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่น่าสนใจโดยเฉพาะพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งเป็นปัญหาทางสังคมปัญหาหนึ่งในปัจจุบันนี้ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มีตัวแทนการขัดเกลาซึ่งได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา เพื่อน และสื่อสารมวลชน กับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง "กระบวนการขัดเกลาทางสังคมกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา" นั้น คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากบทความ ทั้งจากวารสาร นิตยสารและอินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ดังนี้

จากการศึกษาของ ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย (2547) ซึ่งได้ศึกษาถึงเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น สรุปได้ว่า การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้เตรียมความพร้อม เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้มีการแพร่ระบาดของ การติดเชื้อเอดส์ ในกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ เด็กวัยนี้ จะเริ่มมีความรู้สึกทางเพศมีความอยากรู้อยากลอง โดยเฉพาะในเรื่องเพศสัมพันธ์

ความรู้สึกทางเพศเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของมนุษย์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน จะเกิดขึ้นบ่อยแค่ไหน หรือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล และบางคนสามารถควบคุมได้มากบ้าง น้อยบ้าง ขึ้นอยู่กับวัย ระดับการศึกษา วัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู และการมีสติ แต่ความรู้สึกนั้น สามารถควบคุมได้จากการเรียนรู้หรือจากการฝึกฝนควบคุมจิตใจตนเอง โดยการแสดงออกหรือการ ตอบสนองทางเพศซึ่งอาจมีหลายรูปแบบแล้วแต่สถานการณ์ สภาพแวดล้อม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความมีสติสัมปชัญญะ และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อาจตอบสนองโดยการฉุนเฉียว โดยการ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง หรือโดยการมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งอาจเป็นเพศเดียวกัน หรือต่างเพศกัน ธรรมชาติของวัยรุ่นนั้นเป็นช่วงวัยที่มีความรู้สึกพึงพอใจ หรือรู้สึกรักใคร่กับ "คนพิเศษ" บางคน ความรู้สึกเช่นนี้อาจนำไปสู่การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ลึกซึ้งซึ่งอาจถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์ด้วยก็ได้ ซึ่งพวกเขาไม่คิดถึงผลกระทบที่ตามมา เช่น ถ้าพ่อแม่รู้พ่อแม่จะต้องเสียใจ ถูกออกจากสถาบันการศึกษา ชุมชนไม่ยอมรับ รวมทั้งถ้ามีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกันอาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์ ติดโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามวัยรุ่นสามารถทำให้ตนเองปลอดภัยจากปัญหาเหล่านี้ได้ โดยเริ่มจากการรู้จักความต้องการที่แท้จริงของตนเองและมองถึงผลกระทบที่จะตามมาจากนั้นจึงหา ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดให้แก่ตนเองและสามารถทำได้จริง เช่น

1. ไม่มีแฟน มีเพื่อนสนิทแทน
2. การช่วยตนเอง
3. มีแฟนโดยไม่มีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่สามารถช่วยกันทำได้ โดยการพูดคุยหาข้อตกลงร่วมกัน และถึงแม้จะตกลงกันชัดเจนแล้ว แต่อาจมีบรรยากาศที่ชวนให้หวนไหวต่อการใช้เพศสัมพันธ์ได้ ดังนั้น พยายามหลีกเลี่ยงพยายามอย่าอยู่กันสองต่อสอง หรือพยายามช่วยกันรักษาข้อตกลงเอาไว้
4. สร้างโอกาสให้กับตนเองในการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถพิเศษในด้านที่ตนเองถนัด โดยใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬาต่าง ๆ หรือหางานอดิเรกทำ
5. ถ้าหากวัยรุ่นคิดที่จะมีเพศสัมพันธ์ ควรคิดถึงโอกาสที่จะรับเชื้อเอดส์ การตั้งครรภ์ และ วิธีการป้องกันตนเองและคู่ แต่ถ้าตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ต้องไม่ลืมที่จะใช้ถุงยางอนามัยเสมอ

6. หากต้องการความช่วยเหลือ ควรเลือกปรึกษาผู้ใหญ่เพื่อช่วยเพิ่มมุมมองในการแก้ปัญหาที่วัยรุ่นด้วยกันหรือเพื่อนอาจมองไม่เห็น

สำหรับปัญหาเด็กชายตัว หรือมั่วเซ็กซ์ ศ.นพ.นิกร ดุสิตสิน จากศูนย์วิจัยและพัฒนา

เพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544) วิเคราะห์ว่า ปัญหาการค้าประเวณีของเด็กนั้น เกิดจากปัจจัย 5 ประการสำคัญ

1. ปัญหาการถูกล่วงเกิน จากการวิจัยพบว่า เด็กสาวที่หันมา ขายบริการทางเพศ ร้อยละ 40 ถูกล่วงเกินทางเพศมาตั้งแต่ยังเด็ก หรือผ่านประสบการณ์ทางเพศที่เจ็บปวดและบอบช้ำ ส่งผลให้หลายคนตัดสินใจที่จะประชดหรือเห็นว่าเป็นไร ๆ ก็เปลื้องปล้ำเสียตัวแล้ว ก็หันมาขายตัวเพื่อแลกเงินด้วย

2. การขาดความรู้เรื่องเพศ นับเป็นมูลเหตุสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมไทย ยังมีเจตคติทางเพศศึกษา ลักษณะซ่อนเร้นและปกปิดอยู่ พ่อแม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต่างยังมีค่านิยมให้ลูกได้เรียนรู้เรื่องเพศเอง โดยไม่มีการแนะนำ หรือสอน ยิ่งไปกว่านั้นพ่อแม่บางคน แสดงออกถึงขั้นที่ปิดกั้นด้วยการดูว่ากล่าว หากลูกจะพูดถึงเรื่องเพศ ทำให้เด็กขาดความรู้และมีทัศนคติที่โดนปิดกั้น ทั้งนี้ ตามหลักที่ถูกต้อง เด็กควรจะเรียนรู้เรื่องเพศตั้งแต่อายุ 5-6 ขวบแล้ว โดยพ่อแม่ถือเป็นครูคนสำคัญที่จะพัฒนาการเรียนรู้ เพศศึกษาให้เด็กอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ สถานศึกษาอย่างโรงเรียน ควรจะเป็นห้องสมุด สำคัญที่จะทำให้เด็ก ได้เรียนรู้เพศศึกษา ทว่าที่ผ่านมาหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน ก็ถูกแทรกไว้เพียงในวิชาสุขศึกษา ไม่มีวิชาหรือการเรียนรู้เรื่องเพศอย่างลึกและควรจะเป็น ที่สำคัญครูผู้สอนไม่ได้ให้ความสนใจและจริงจังที่จะถ่ายทอดการเรียนรู้ให้ถูกวิธี ดังนั้น เมื่อขาดกระบวนการเรียนรู้ เด็กก็จะเรียนรู้ด้วยตัวเองพยายามลองผิดและลองถูก ส่งผลให้ความปรารถนาทางเพศ กลายเป็นบันไดสำคัญที่ทำให้เด็กฝึกฝนและหลงทาง

3. ความฟุ้งเฟ้อ เป็นอีกปัจจัยสำคัญ ที่นำมาสู่ประตุค้ำกาม เมื่อสังคมวัยรุ่นถูกครอบงำด้วยวัตถุนิยม เงินตรา กลายเป็นสิ่งที่เด็กทุกคนต่างแสวงหา เพื่อจะนำบำเรอ สุขทางวัตถุ เช่น เครื่องมือสื่อสารนานาชนิด เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายราคาแพง ที่ประชันขันแข่งกัน ฯลฯ ฉะนั้น การแสวงหาเงินเพื่อนำมาสนองความปรารถนาทางวัตถุ ที่ง่ายที่สุด และได้เงินเป็นกอบเป็นกำมากที่สุด คือ การค้าประเวณี

4. อุปสงค์ของตลาดผู้ซื้อ เป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ตลาดการค้าประเวณีแบ่งบานและขยายฐานลงสู่เด็ก และเยาวชน เมื่อแรงกระตุ้นจากกระตุ้นจากกลุ่มผู้ซื้อสูง ซึ่งต้องการสินค้าประเภท ยิ่งเด็กยิ่งดี ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันก่อให้เกิด อุปทาน เพิ่มขึ้น

5. สิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจุบันของทางการซื้อบริการทางเพศ วิวัฒนาการหลายรูปแบบ ทั้งทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ นิตยสาร ทุกอย่างล้วนเชื่อมโยง และล่อใจกลุ่มผู้ซื้อ ตัวเด็กเองก็เห็นว่า เมื่อขายง่ายรายได้คล่องก็เริ่มทำกันเป็นอาชีพ ยอมพลีกายขายตัว เนื่องจากมองว่าเป็นธรรมดาสามัญ แคนนอนกับผู้ชาย ก็สามารถได้เงิน และได้ในสิ่งที่ตัวเองปรารถนา

นอกจากนี้จากบทความของ เทวินทร์ ขอเหนี่ยวกลาง (2548) เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง สรุปได้ว่า ผลสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนตัวอย่าง 1,856 ราย ในช่วงวันที่ 30 มกราคม - 6 กุมภาพันธ์ 2547 โดยสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ร่วมกับ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มาวิเคราะห์นำเสนอในประเด็นสำคัญดังนี้

จากการสำรวจประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน ม.ปลาย/ปวช.พบว่า ร้อยละ 27.2 เคยมีเพศสัมพันธ์ (ในจำนวนนี้ร้อยละ 23.3 เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ร้อยละ 3.0 เคยมีกับเพศเดียวกัน และร้อยละ 0.9 เคยมีทั้งเพศตรงข้ามและเพศเดียวกัน) ร้อยละ 72.8 ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจเมื่อปี 2545 (จากการสำรวจของเอแบคโพลล์ ร่วมกับส.ส. ที่ผ่านมา เรื่อง "ความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน : กรณีศึกษาเปรียบเทียบในมุมมองของนักเรียน พ่อแม่ และครู" เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม - 8 พฤศจิกายน 2545) พบว่าแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมีอัตราที่ "สูงขึ้น" โดยในปี 2545 นักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์มีร้อยละ 19.7 ในขณะที่ปีนี้ (2547) มีนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 27.2 กล่าวได้ว่าจำนวนนักเรียน ม.ปลาย/ปวช. ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ จาก 1 ใน 5 คน ในปี 2545 เพิ่มเป็น 1 ใน 4 คน ในปี 2547 โดยภาพรวมนักเรียน (ที่เคยมีเพศสัมพันธ์) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อายุเฉลี่ย 16 ปี (ต่ำสุด 9 ปี สูงสุด 19 ปี) นักเรียนชาย มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อายุเฉลี่ย 15 ปี (ต่ำสุด 9 ปี สูงสุด 19 ปี) นักเรียนหญิง มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อายุเฉลี่ย 16 ปี (ต่ำสุด 10 ปี สูงสุด 19 ปี)

พฤติกรรมทางเพศระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายมีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ แนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชายมีอัตราที่ "ใกล้เคียงเดิม" ในขณะที่กลุ่มนักเรียนหญิงมีอัตราการมีเพศสัมพันธ์ "สูงมากขึ้น" โดยพบว่า นักเรียนชาย ปี 2545 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 31.3 ปี 2547 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 35.3 นักเรียนหญิง ปี 2545 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 9.9 ปี 2547 มีเพศสัมพันธ์

ร้อยละ 21.4 "เรียกได้ว่า นักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากเดิมมากกว่า 2 เท่าตัว โดยแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมีอัตราที่ "สูงมากขึ้น" ทั้งในกลุ่มนักเรียนสายอาชีพ และนักเรียนสายสามัญ โดยพบว่า สายอาชีพ ปี 2545 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 36.4 ปี 2547 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 42.6 สายสามัญ ปี 2545 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 9.8 ปี 2547 มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 17.2 "เป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนสายสามัญมีเพศสัมพันธ์ในอัตราเพิ่มที่สูงมากกว่านักเรียนสายอาชีพ โดยนักเรียนกลุ่มนี้มีเพศสัมพันธ์สูงขึ้นเกือบ 2 เท่าตัว การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนครั้งแรกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.6) เกิดจากความเต็มใจ และนิยมมีเพศสัมพันธ์กันเองมากขึ้น โดยพบว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนส่วนใหญ่จะมีกับแฟนคนรัก เพื่อน หรือคนรู้จัก ไม่ใช่กับ "ผู้ที่ขายบริการทางเพศ"

นอกจากนี้พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอยู่ในภาวะที่เสี่ยง กล่าวคือ ในบรรดานักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีเพียงร้อยละ 19.0 ที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ซึ่งมีถึงร้อยละ 81.0 ที่ไม่ใช้หรือใช้เป็นบางครั้ง ดังนั้นนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่จึงเสี่ยงต่อการเป็นโรคติดต่อทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และโรคเอดส์ ทั้งนี้โดยเด็กนักเรียนในสายอาชีพมีความเสี่ยง "สูงกว่า" นักเรียนในสายสามัญ และการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนอยู่ในสภาพที่ "ปิดบังจากสายตาของพ่อแม่" โดยส่วนใหญ่พ่อแม่จะไม่รับทราบว่าลูกของตนเองไปมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีเพียงร้อยละ 34.9 ที่พ่อแม่รับทราบ ในขณะที่มีถึงร้อยละ 49.2 ที่พ่อแม่ไม่รับทราบ และร้อยละ 15.9 ไม่แน่ใจ นอกจากนี้ยังพบว่าแนวโน้มนักเรียนหญิงจะแอบมีเพศสัมพันธ์โดยที่พ่อแม่ไม่รู้ในสัดส่วนที่สูงกว่านักเรียนชาย กล่าวได้ว่านักเรียนมีความคิดเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ "ค่อนข้างเสรี" ดังจะพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องที่ "น่ากลัว" และส่วนใหญ่ "ไม่ได้มีความรู้สึกตำหนิ" ต่อกลุ่มนักเรียนระดับ ม.ปลาย/ปวช.ที่มีเพศสัมพันธ์กัน ซึ่งแตกต่างจากความคิดของพ่อแม่และครูอย่างสิ้นเชิง (เมื่อเปรียบเทียบกับ การสำรวจพ่อแม่และครูในปี 2545) มีนักเรียนจำนวนมากพยายามเสาะแสวงหาความรู้และสื่อทางเพศจากสื่อ / แหล่งต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดคุยเรื่องเพศในกลุ่มเพื่อน การดูวิดีโอ/วีซีดี/วีซีดีไอ หนังสือพิมพ์/วารสาร และการดูเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และนอกจากนี้ยังพบอีกว่ามีนักเรียนชายถึงร้อยละ 63.0 และนักเรียนหญิงร้อยละ 20.9 ของนักเรียนในระดับม.ปลาย/ปวช.ที่เคยคิดจะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งนักเรียนหญิงมีความคิดที่จะมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้น โดยในปี 2545 นักเรียนหญิงร้อยละ 15.1 มีความคิดที่จะมีเพศสัมพันธ์ (ปีนี้เพิ่มเป็นร้อยละ 20.9) และยังพบว่านักเรียนม.ปลาย / ปวช. ส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะไปกับแฟนหรือคนรักในวันวาเลนไทน์ ทั้งนี้โดยกิจกรรมที่ตั้งใจจะทำในวันวาเลนไทน์ ได้แก่ ร่วมงานวาเลนไทน์ ที่จัดตามห้าง (ร้อยละ 44.1) ไปเที่ยวตามแหล่ง

ท่องเที่ยว / ต่างจังหวัด (ร้อยละ 28.0) อยู่ตามลำพังกับคนรักในคำคืน (ร้อยละ 26.8) และสังสรรค์กับครอบครัว (ร้อยละ 24.9) ขณะที่มียุทธศาสตร์ 17.3 ระบุว่าตั้งใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ในวันแห่งความรัก

โดยผู้เขียนเห็นว่าหลายฝ่ายจะต้องช่วยกันปรับความคิดและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความคิดความต้องการของเยาวชนให้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนมีความคิดบางอย่างที่ไม่ชัดเจนหรือลงตัวเหมาะสม ทั้งนี้เยาวชนชายและหญิงมีความคาดหวังในเชิงเพศสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน อาทิ จากการสำรวจพบว่านักเรียนหญิงมีความต้องการแต่งงานกับคู่รักที่ตนเองมีเพศสัมพันธ์ด้วย ในขณะที่นักเรียนชายไม่ต้องการแต่งงาน นอกจากนี้ยังมีความ "ห่างเหินของความรู้สึก" ค่อนข้างมากระหว่างลูกกับพ่อแม่ ในประเด็นเรื่อง "เพศสัมพันธ์ของเยาวชน" ซึ่งนอกเหนือจากการปิดบังต่อพ่อแม่เรื่องเพศสัมพันธ์ของนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว นักเรียนทั้งหมดมีความตั้งใจว่า ถ้าหากเขาคิดจะมีเพศสัมพันธ์ขึ้นมาครั้งแรกนั้นอันดับแรกคือ ปรีกษาเพื่อนสนิท อันดับที่สอง ไม่ปรีกษาใคร (ตัดสินใจด้วยตนเอง) และอันดับที่สามปรีกษาพ่อหรือแม่ ในขณะที่พ่อแม่ต้องการให้ลูกปรีกษาพ่อแม่เป็นอันดับมากที่สุด ดังนั้นจึงควรพิจารณาว่า "ทำอย่างไร" จึงจะมีจุดประสานที่ลงตัวระหว่างพ่อแม่และลูกที่จะตอบสนองต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายในเรื่องการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้ได้ นอกจากนี้ เรื่องที่ควรต้องเร่งให้ความช่วยเหลือและเฝ้าระมัดระวังอีกอย่าง คือ "การมีเพศสัมพันธ์แบบบีบบังคับ" เนื่องจากผลสำรวจพบว่านักเรียนหญิง(ที่เคยมีเพศสัมพันธ์) กว่าร้อยละ 19.6 เคยถูกบีบบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ยินยอม

นอกจากนี้ในเรื่องของเพศศึกษาในวัยรุ่น พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์ และ ผศ.นพ.พิทยา จารุพูนผล (2548) ได้เสนอบทความเกี่ยวกับเพศศึกษาในวัยรุ่น

สรุปได้ว่า เพศศึกษา (Sex education) หมายถึง การสอนหรือการให้ความรู้ทางเพศ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการและบุคลิกภาพ รวมทั้งสุขปฏิบัติ ๗ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี หรือความรู้สึกที่ดี ในเรื่องธรรมชาติทางเพศ พฤติกรรมทางเพศซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขภาพ สวัสดิภาพและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างกัน ทั้งด้านสังคมส่วนตัวและส่วนรวม เพศศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก และเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ รวมทั้งการปรับตัวเข้ากับสังคม ปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกมากมายที่เกิดขึ้นทุกวันนี้ ส่วนใหญ่ล้วนมีพื้นฐานมาจากเรื่อง "เพศ" อาทิเช่น ปัญหาความสับสนในบทบาทของแต่ละเพศ (เกย์, เลสเบี้ยน, ไบเซ็กส์ชวล) การคบเพื่อนต่างเพศ, การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส, การตั้งครรภที่ไม่พึงปรารถนา, การทำแท้ง, ความสัมพันธ์อันท์สามีภรรยา

รวมทั้งการมีเจตคติความเชื่อ และค่านิยมที่ผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ ปัญหาทางเพศต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก และสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศศึกษา หรือได้รับความรู้ในการแก้ปัญหาทางเพศที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ได้รับอิทธิพลจากแรงผลักดัน ของธรรมชาติทางเพศอย่างมาก วัยนี้มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งร่างกายและจิตใจ อารมณ์ และสังคม เมื่อวัยรุ่นก้าวสู่วุฒิภาวะทางเพศ และยังเป็นแรงผลักดัน ทำให้ลักษณะทางเพศชาย และหญิงเจริญมากพอ ที่จะทำหน้าที่ได้ตามธรรมชาติ และยังเป็นแรงผลักดัน ให้เกิดอารมณ์ทางเพศด้วย ภายใต้วัยรุ่นจะมีความสนใจในเรื่องเพศสูง สนใจเพศตรงกันข้าม อยากรู้ในสิ่งแปลกใหม่ อยากทดลอง และมีการเรียนรู้เรื่องเพศจากกลุ่มเพื่อน, รุ่นพี่, และสื่อสารมวลชน ทั้งในรูปแบบของนิตยสาร, หนังสือพิมพ์, วีดีทัศน์, ภาพยนตร์ หรือจากหญิงให้บริการทางเพศ ผลที่ได้รับ คือ วัยรุ่นได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน และคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงมาก ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องและก่อให้เกิดปัญหา พฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นตามมา

วีรบุษ ปิณฑวนิช (2547) ได้เขียนบทความเรื่อง ยกเครื่องเรื่องเพศศึกษา และสรุปว่า มีงานสำรวจวิจัยพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหลายชิ้นพบผลสอดคล้องกันว่าวัยรุ่นไทยโดยเฉพาะเขตเมืองร้อยละ 50 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเพียง 14 - 16 ปี อีกทั้งบางกลุ่มยังมีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่นอนไปเรื่อย ๆ พฤติกรรมดังกล่าวทำให้สังคมเป็นกังวลมากขึ้นเนื่องจากมักก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาท้องไม่พึงประสงค์และทำแท้งโดยพบสถิติเด็กที่อยู่ในวัยเรียนเฉลี่ยปีละ 1 แสนราย ท้องและต้องการทำแท้ง หรือปัญหาติดเชื้อเอดส์ โดยพบผู้ป่วยที่เป็นวัยรุ่นเหยียบแสนราย จากจำนวนผู้ป่วยเอดส์ 5 แสน 7 หมื่นรายทั่วประเทศ สถานศึกษาในฐานะแหล่งให้ความรู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กถูกสังคมคาดหวังว่าน่าจะมีส่วนช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาให้กับเด็กเพื่อลดปัญหาข้างต้น อย่างไรก็ตาม แม้กระทรวงศึกษาธิการ(ศธ.) จะกำหนดให้มีการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมากกว่า 20 ปี แล้ว แต่ดูเหมือนจะไม่บรรลุตามความคาดหวัง เนื่องจากขาดหลักสูตรที่ชัดเจน ขณะเดียวกันครูผู้สอนและโรงเรียนมีทัศนคติเชิงลบในเรื่องเพศและปฏิเสธเพศศึกษา ครูขาดความรู้ความเข้าใจและวิธีการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสภาพความเสื่อมทรามของสังคมซึ่งถูกครอบงำโดยกระแสบริโภคนิยมและสื่อลามกเคลื่อนเมืองที่ กระตุ้นให้วัยรุ่นนี้มีแนวโน้มที่จะตกอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมากขึ้น เพศศึกษาในโรงเรียนอย่างเดียวยังคงไม่สามารถช่วยคลี่คลายปัญหาได้ แต่ทุกฝ่ายในสังคมทั้งบ้าน ชุมชน และองค์กรทาง

สังคมอื่น น่าจะต้องมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหานี้ด้วย มิฉะนั้นแล้วไม่เพียงสภาพปัญหาเด็กทำแท้งและติดเชื้อเอชไอวีจะทวีความรุนแรงขึ้นเท่านั้น แต่ปัญหาสังคมอื่น อันเนื่องมาจากการขาดความเข้าใจและยอมรับกันระหว่างเพศหญิง ชาย รวมทั้งเพศที่สาม อาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

แสงสุรีย์ ทศนพูนชัย (2545) เขียนบทความเรื่อง วัยรุ่นกับเพศศึกษา ได้กล่าวถึงวัยรุ่นกับเพศศึกษา และชี้ให้เห็นว่าสื่อ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนในการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของวัยรุ่น โดยเมื่อกล่าวถึงสื่อ ที่ก่อให้เกิดการยั่วยุด้านกามารมณ์ จะเห็นได้ว่า หนังสือโป๊นับเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ชิด วัยรุ่นทุกยุคทุกสมัย และเป็นสื่อที่นิยมกันมากในหมู่วัยรุ่น เพราะหาซื้อง่ายราคาไม่แพง ซึ่งโดยส่วนใหญ่เมื่อนำมาดูแล้วก็จะเกิดอารมณ์ทางเพศ บางคนก็จะสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง บางคนก็อาจหาทางออกด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน โดยช่วยกันสำเร็จความใคร่ให้กัน แต่ในบางรายอาจมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

นอกจากหนังสือโป๊แล้ว ยังมีวีซีดี และวีดีโอโป๊ที่กลุ่มวัยรุ่นนิยมดูด้วยความอยากรู้อยากเห็น ถ้าดูร่วมกันก็นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งในขณะนี้การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกลายเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นที่ยอมรับกันในหมู่วัยรุ่นด้วยกัน จากข้อมูลการวิจัยยังพบว่า เด็กไทยเริ่มมีเพศสัมพันธ์กันเร็วขึ้น โดยการทำการศึกษานี้ในเด็กอายุ 15 ปี จำนวน 100 คน พบว่า เด็กชาย 10 คน และเด็กหญิง 4 คน เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแล้ว และจากการสำรวจเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาพบว่า นักเรียนร้อยละ 50.35 มีเพื่อนหญิงที่เคยเสียตัวในวัยเรียน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันพยายามปฏิบัติตนด้านเพศสัมพันธ์ต่อสาธารณชนมากยิ่งขึ้นเมื่อไม่ได้รับการห้ามปรามหรือตักเตือน จึงเกิดการเล่ยเถิดและก่อปัญหาการตั้งครรภ์ตามมา วัยรุ่นไทยสมัยใหม่พยายามประพฤติตนด้านเพศสัมพันธ์เช่นเดียวกับชาติตะวันตก ในขณะที่ปัจจุบันชาติตะวันตกเริ่มมีพฤติกรรมรักราวลสงวนตัวมากยิ่งขึ้น

นันทิยา ต้นศรีเจริญ (2545) ได้เสนอบทความเรื่อง เพศศึกษาในห้องเรียน และสรุปได้ว่า ผลการศึกษาวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นในยุคปัจจุบันที่สวนทางกับความคาดหวังของสังคม เช่น วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นมีแนวโน้มลดลง วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือแฟนมากกว่าหญิงบริการจึงมักไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิดหรือป้องกัน และก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมหรือการติดเชื้อเอชไอวีตามมา รวมถึงรายงานการติดเชื้อเอชไอวีที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มอายุ 14 – 25 ปี สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดการทบทวนการเรียน

การสอนเพศศึกษาในห้องเรียนว่าเท่าทันสถานการณ์และสภาพความเป็นจริงของสังคมในยุคปัจจุบัน
 มากน้อยเพียงใด

บัญญัติ สุขศรีงาม (2538) เสนอบทความเรื่อง เยาวชนกับเพศสัมพันธ์ โดยได้นำเสนอข้อมูล
 จากการสำรวจของนิตยสาร "เวดบู้ค" ของสหรัฐอเมริกา โดยสำรวจจากหญิงสาว จำนวน 500 คน
 พบว่า หญิงสาวร้อยละ 64 ต้องการรักษาความสาวบริสุทธิ์ไว้จนกระทั่งสมรส ร้อยละ 31 ไม่เห็นด้วย
 ในเรื่องนี้ เพราะถือว่าไม่ใช่เรื่องเสียหาย ร้อยละ 53 ถือว่าการมีเพศสัมพันธ์กับชายที่จะสมรสด้วยก็
 เหมือนกับว่าตนเองยังบริสุทธิ์ ส่วนอีกร้อยละ 42 ไม่เห็นด้วยที่จะมีเพศสัมพันธ์แม้กับชายที่จะสมรส
 ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า หญิงสาวร้อยละ 42 ยังเป็นสาวบริสุทธิ์ก่อนการสมรสครั้งแรก

ถึงแม้ว่าปัจจุบันโลกของเราเป็นยุคแห่ง การสื่อสารที่สามารถส่งข่าวสารถึงกันได้อย่าง
 รวดเร็ว ทำให้เยาวชนไทยสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง สิ่งเหล่านี้นับเป็นสิ่งดีที่จะ
 ก่อให้เกิดประโยชน์ แต่ขณะเดียวกันอาจนำภัยร้ายแรงมาสู่สังคมได้เช่นกันหากขาดการเอาใจใส่
 เท่าที่ควร

นอกจากนี้ยังมีบทความหลายบทความที่ชี้ให้เห็นต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่นไทยใน
 ปัจจุบัน ดังนี้

วารสารสื่อพลัง (2548) ได้เสนอบทความชื่อ วิฤตวัยรุ่น ปัญหาหรือปรากฏการณ์ ซึ่งเสนอว่า
 ปัญหาวัยรุ่นที่สังคมส่วนใหญ่มองว่ากำลังวิกฤตนี้ แม้มีเหตุปัจจัยเพียงไม่กี่อย่าง แต่ก็เป็เหตุปัจจัยที่
 ซับซ้อนและใหญ่โตระดับโครงสร้างทางสังคม ซึ่งไม่สามารถแก้ไขแต่เพียงตัวปัญหาหรือปรากฏการณ์ที่
 มองเห็นเท่านั้น เหตุปัจจัยที่ว่านี้ ได้แก่ ปัญหาด้านชีววิทยา/จิตวิทยาวัยรุ่น ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูของ
 ครอบครัว ระบบการศึกษา อิทธิพลจากสื่อและโฆษณา ปัญหาบริโภคนิยมและโลกาภิวัตน์ ซึ่งประการ
 หลังนี้เองที่ซับซ้อนยากจะต้านทานเป็นที่สุด เพราะยุคสมัยแห่งเสรีประชาธิปไตย ความเปลี่ยนแปลง
 และข่าวสาร ผ่านทางเทคโนโลยีความเร็วสูง และแน่นอนเป็นช่องทางกำหนัดทางค่านิยมและ
 วัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ในขณะที่ความเปลี่ยนแปลงของครอบครัวไทยในรอบ 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้
 เกิดครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น เครือญาติและชุมชนหดหายไป สถาบันทางสังคมและจริยธรรม เช่น วัด
 ประเพณีอ่อนแอลง การศึกษายุคใหม่และค่านิยมด้านเงินตราทำให้คนในสังคมขาดความสุข จิตใจ
 เสื่อมโทรม เมื่อเร็ว ๆ นี้ สำนักข่าวรอยเตอร์ได้รายงานผลสำรวจของสมาคมกุมารแพทย์อเมริกันที่
 พบว่า เด็กอเมริกันใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 3 ชั่วโมง ดูโทรทัศน์ที่มีรายการด้านเพศถึง 2 ใน 3 ตั้งแต่เรื่อง
 ตลกส่อเสียดไปจนถึงฉากเปลือยและร่วมเพศ โดยร้อยละ 10 มีแนวโน้มจะทดลองหรือเลียนแบบ

เช่นกันกับของไทย ที่รายงานจาก “โครงการวิจัยระยะยาวในเด็กไทย” โดย พญ.จันทร์เพ็ญ ชูประภา
 วรณ พบว่า เด็กไทยอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้ชมความรุนแรงจากโทรทัศน์ เด็กประถมทั้งหญิง – ชาย ชม
 รายการการ์ตูน ที่เน้นไปในเรื่องเพศเป็นอันดับหนึ่ง ชมละครเป็นอันดับสอง ชมเกมโชว์อันดับสาม ส่วน
 ระดับวัยรุ่นชมละครเป็นอันดับหนึ่ง เกมโชว์อันดับสอง และฟังเพลงเป็นอันดับสาม นอกจากนี้ยังพบว่า
 เด็กจะทดลองสูบบุหรี่เมื่ออายุประมาณ 10 ปี และทดลองดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออายุ 16 ปี โดยวัยรุ่นชาย
 11-19 ปี ดื่มแอลกอฮอล์ 1.06 ล้านคน และวัยรุ่นหญิง 15-19 ปี ดื่มเพิ่มจากปี 2541 ถึง 5 เท่าตัวใน
 ปัจจุบัน ในจำนวนนี้เด็กที่สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับโอกาสติดยาหรือผิงขาวและการมีพฤติกรรมทาง
 เพศไม่เหมาะสม ในรายงานยังได้พบสถิติเด็กติดเชื้อ HIV เมื่ออายุ 11 ปี สอดคล้องกับรายงานของ
 กระทรวงสาธารณสุขที่บอกว่า สถิติแพร่ระบาดและติดเชื้อเอดส์ในหมู่วัยรุ่นสูงขึ้นเป็นร้อยละ 40 ของ
 จำนวนผู้ ติดเชื้อทั้งหมด

รองจากครอบครัวแล้ว โรงเรียนก็เป็นจำเลยในปัญหาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเมื่อโรงเรียน
 มีฐานะเป็นหน่วยสังคมที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติอย่างเป็นทางการ แม้จนเมื่อกระแส
 ปฏิรูปการศึกษาครั้งใหม่เกิดขึ้น ครอบครัวและสังคมทั่วไป ก็ยังคาดหวังว่าอนาคตการขัดเกลา
 ลูกหลานให้เป็นคนเก่ง-ดี-มีความสุข ที่ฝากไว้แก่โรงเรียน จะยิ่งได้ผลดีมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทั้งที่
 ในความเป็นจริง โรงเรียนได้กลายเป็นอุตสาหกรรมผลิตแบบหนึ่งซึ่งมีมาตรฐานตายตัวอย่างหนึ่ง
 ไม่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้เฉพาะหรือเจาะลึกปัญหาของเยาวชนคนใดคนหนึ่งได้ นอกจากนี้ สื่อ ซึ่ง
 เป็นกลไกขับเคลื่อนข่าวสารอย่างสำคัญและทรงอิทธิพลยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะในขณะที่เด็ก ๆ ของเรา
 ใช้เวลาเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียน ปีหนึ่ง 900 – 1,000 ชั่วโมง เด็ก ๆ ของเรากลับใช้เวลาดูโทรทัศน์
 ปีละ 1,000 – 2,000 ชั่วโมง โดยพ่อแม่แทบไม่รู้เลยลูกหลานของตัวซึ่มซับบเอาสารค่านิยมชนิดใดจาก
 สื่อไปบ้าง ดังนั้น ปัญหาเยาวชนที่กำลังเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมจึงเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน
 แก้ไข โดยมีตัวแปรสำคัญอยู่ที่การสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” แก่ลูกหลานในครอบครัว พร้อม ๆ กับการลงทุน
 ทั้งทางทรัพยากร เงิน ความรู้ จากภาครัฐและเอกชน อย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งอาจจะช่วยให้วัยรุ่น
 สามารถก้าวข้ามช่วงหนึ่งของชีวิต ไปสู่พัฒนาการตามปกติและเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป

มณีนภา สังข์ศักดิ์ดา (2545) เขียนบทความเรื่อง ครอบครัวเป้าหมายการพัฒนาคนให้มี
 คุณภาพ ได้นำเสนอว่า จากการประเมินผลการพัฒนาในรอบ 40 ปี ที่ผ่านมา พบประเด็นปัญหาที่
 สำคัญประการหนึ่ง คือ สังคมมีปัญหา ซึ่งปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับนั้น ทำให้เราต้อง
 กลับมาทบทวนว่า หากต้องการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาตัวชีวิตทางด้านครอบครัว เพราะ

ครอบครัวถือได้ว่าเป็นบ้านหลอมของชีวิตคนเราตั้งแต่แรกเกิด ฉะนั้น ถ้าครอบครัวใดเป็นครอบครัวที่มีความสุข ย่อมจะหล่อหลอมให้ลูกหลานเป็นคนดีมีคุณภาพได้ นักสังคมวิทยาและนักมานุษยวิทยามีความเห็นว่าการครอบครัวนั้นคือ สถาบันพื้นฐานที่เก่าแก่ที่สุด ที่จะหล่อหลอมเด็กตั้งแต่แรกเกิด โดยเด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับครอบครัวว่าได้ให้ความรักเอื้ออาทร อบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนที่มีจริยธรรม มีคุณธรรม มากน้อยเพียงใด หรือปลูกฝังให้เป็นคนที่มีค่านิยม หรือมีความเชื่อตั้งอยู่บนพื้นฐานจารีตประเพณีอย่างไร ตลอดจนมีการอบรมสั่งสอนให้เป็นผู้ที่รู้จักรักเหง้าของวัฒนธรรมของสังคม เพื่อให้เป็นคนที่มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อมได้มากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตามจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้สถาบันครอบครัวของคนไทยในสมัยปัจจุบันมีความแตกต่างจากสมัยโบราณโดยเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายลดขนาดเป็นครอบครัวเดี่ยว ที่มีเพียงพ่อแม่เท่านั้น ขณะที่บทบาทหน้าที่ของฝ่ายหญิงก็เปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน คอยดูแลงานบ้านทุกอย่าง กลับต้องมาช่วยฝ่ายชายทำมาหากินมากขึ้น

การที่คนในครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาให้กัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวห่างเหินกันไปทุกที ตัวอย่างที่พอจะมองเห็นภาพของปัญหาสังคมไทยในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน คือ บางครอบครัวพ่อแม่จะทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อยและมักใช้ความรุนแรง สุดท้ายก็จบลงด้วยการแยกทางกัน ทำให้ลูกหันไปหาที่พึ่งพิงทางใจอย่างอื่นมาทดแทน หากเป็นลูกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่กำลังเป็นวัยคะนอง โอกาสที่เด็กเหล่านี้จะพลัดปลั่งไปพึ่งพิงสิ่งไม่ดียิ่งมีมากตามไปด้วย เช่น หันไปพึ่งยาเสพติด ถูกเพื่อนไม่ดีชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย หันไปพึ่งอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่โน้มน้าวให้เด็กรับเอาวัฒนธรรมจากต่างชาติมาใช้โดยไม่กลั่นกรองถึงความผิดชอบชั่วดี ไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การกระทำเช่นนี้เป็นความผิดแปลกจากวัฒนธรรมไทยที่เคยอบรมสั่งสอนลูกหลาน จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นนี้ อาจกล่าวได้ว่า มีปมปัญหาจาก ครอบครัวเป็นสำคัญ ดังความคิดเห็นของ ศ.น.พ. ประเวศ วะสี ราชภัฏรำไพพรรณี ที่มักพูดแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอว่า สภาพสังคมไทยที่กำลังอยู่ในขั้นวิกฤต มีต้นเหตุมาจากการขาดความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและความล่มสลายของชุมชน จนส่งผลให้มนุษย์ขาดความอบอุ่นและขาดภูมิคุ้มกัน จึงนำไปสู่ปัญหาทางจิตใจและสังคมอย่างรุนแรง

อำไพรัตน์ อักษรพรหม (2545) เขียนบทความเรื่อง การขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวไทย ปัจจุบัน ได้กล่าวถึงความบกพร่องของการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวไทยปัจจุบัน ว่าครอบครัวไทยในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต ครอบครัวในปัจจุบันเป็นครอบครัวเดี่ยวที่สมาชิกมีเพียงพ่อแม่ลูก โดยที่แม่ได้ก้าวไปสู่โลกของการทำงานนอกบ้าน แม่จึงต้องให้ความสนใจและเวลากับงานและสังคมนอกบ้านมากขึ้น ทำให้เกิดความบกพร่องในการทำหน้าที่เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนลูก จึงส่งผลกระทบต่อทัศนคติและแบบแผนชีวิตของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ครอบครัวที่มีความสนใจลูกน้อย จะผลักดันให้ลูกแสวงหาประสบการณ์โดยขาดความยับยั้งชั่งใจ อีกทั้งสังคมปัจจุบันมีสิ่งเร้าอบายมุข สิ่งกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสังคมได้ง่าย หากเด็กและเยาวชนนั้นไม่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากครอบครัวมาอย่างพอเพียง ก็จะทำให้ขาดภูมิคุ้มกันต่อแรงยั่วยุของอบายมุข ในสังคม เช่น การเที่ยวเตร่ย่านสถานเริงรมย์ในยามค่ำคืนของกลุ่มเยาวชนหญิงสาว จนนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ความบกพร่องในการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวจึงส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนให้แสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบแบบแผนของสังคม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชুমมาศ กัลยานมิตร (2530) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติเกี่ยวกับการประพฤติดนที่ไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องหลายคน มีความรู้ความเชื่อ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการประพฤติดนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยเรียนสูง และการที่บิดามารดามีบุตรมาก ทำให้ความเอาใจใส่ต่อบุตรไม่ทั่วถึง เด็กจึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีครู อาจารย์สอนที่น่าเบื่อ มีกฎระเบียบเข้มงวดเคร่งครัด มีเพื่อนชายเป็นจำนวนมาก หรือมีเพื่อนที่มีลักษณะรักสนุกทำทนาย รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมเพราะตามเพื่อน ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับการประพฤติดนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ดังเช่นการใช้สารเสพติด การเที่ยวเตร่ ดื่มสุรา จนถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า เยาวชนที่ได้รับเงินรายได้มากเกินไป ทำให้มีโอกาสใช้จ่ายเงินกับสิ่งล่อใจต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นและแรงขับทางเพศ ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้

จุฑามาศ นุชนารถ (2531) ศึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนตัวอย่าง 836 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นร้อยละ 23.30 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว โดยเพศชายเคยมี

เพศสัมพันธ์ในอัตราที่สูงกว่าเพศหญิง อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ อายุ 16 ปี เมื่อศึกษาถึงบุคคลที่นักเรียนเคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย พบว่า ร้อยละ 32.80 ของนักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก เช่นเดียวกับนักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก ร้อยละ 89.30 ในด้านสิ่งกระตุ้นทางเพศพบว่านักเรียนที่เคยอ่านหนังสือลามก หรือดูภาพการร่วมเพศ จะเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 3.90 และยังพบว่าผู้ที่มีเพื่อนสนิทเคยมีเพศสัมพันธ์ตนเองก็จะมีเพศสัมพันธ์ตามไปด้วย ร้อยละ 52.80 แต่ผู้ที่มีเพื่อนสนิทไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ตนเองจะเคยมีเพศสัมพันธ์เพียงร้อยละ 8.30

สุพัตร์ วาณิชยเสณี และชจิต ชูปัญญา (2533) ศึกษาความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมทางเพศต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 289 ราย พบว่า นักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 22.7 เริ่มมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุน้อยที่สุด คือ 9 ปี ร้อยละ 72 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 14 – 16 ปี เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ร้อยละ 6.4 นักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ใช้ถุงยางอนามัยเพียงครั้งหนึ่ง และใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 27.6

ศุภจรี วชิวัตถ์ (2533) ศึกษาความรู้ ทัศนคติ ประสพการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศและโรคเอดส์ : การศึกษานักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาของรัฐแห่งหนึ่ง จำนวน 357 คน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้และประสพการณ์เรื่องเพศในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องเพศ ได้แก่ สายการศึกษา อาชีพ อาชีพบิดามารดา การศึกษาบิดา การศึกษาของมารดา และสถานภาพสมรสของบิดามารดา ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสพการณ์ทางเพศ ได้แก่ สายการศึกษา จำนวนพี่น้องเพศชาย ที่พักอาศัย เงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับ และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

ประภาพร โอภาสสวัสดิ์ (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดชลบุรี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน พบว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการ เคยมีคูรััก และการเคยไปเที่ยวสถานเริงรมย์ เพศของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับตัวแปรแรงจูงใจทางสังคมทุกตัวยกเว้นการเคยมีคูรััก ค่าใช้จ่ายประจำเดือนที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับการเคยไปเที่ยวสถานเริงรมย์และการเคยดู ภาพยนตร์แทรกเร้าอารมณ์ทางเพศ ส่วนสถานภาพสมรสของบิดามารดามี ความสัมพันธ์กับการเคยไปเที่ยวสถานเริงรมย์ และสภาพการพักอาศัยของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมีคูรััก ผลการวิเคราะห์

พฤติกรรมทางเพศของนักเรียน กับปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม และแรงจูงใจทางสังคม พบว่า อายุ เพศ ค่าใช้จ่ายประจำเดือน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การมีคู่วัยใกล้เคียง สถานะเรณู การอ่านหนังสือแทรกเรณูทางเพศ และการดูภาพยนตร์แทรกเรณูทางเพศ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางเพศ และเมื่อนำตัวแปร แรงจูงใจทางสังคมมาเป็นตัวแปร คุมระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับค่าเฉลี่ย คะแนน พฤติกรรมทางเพศ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน แสดงว่า ปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคมและแรงจูงใจทางสังคม ต่าง มีผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมทางเพศ ของนักเรียน

จรรยา ดวงแก้ว (2539) ได้ทำศึกษาเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า

1. โดยส่วนรวมแล้วความรู้เรื่องเพศของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับปานกลาง
2. โดยส่วนรวมแล้วทัศนคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นเชิงบวก
3. โดยส่วนรวมแล้วพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับเสี่ยงน้อยที่สุด
4. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (ได้แก่ การดื่มสุรา การเที่ยวสถานเรณู การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การจับมือถือแขน และการ กอดจูบ) มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและ สังคม (เพศ,อายุ,ระดับชั้น และค่าใช้จ่ายประจำเดือนที่ได้รับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์แรม ทองศิริ (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศร้อยละ 13.3 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุ 12-19 ปี และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักมากที่สุด ร้อยละ 81.7 และร้อยละ 31.7 มีคู่นอน 1-2 คน ในช่วงสามเดือน ที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมทางเพศจะไม่มีเพศสัมพันธ์ กับหญิงบริการทางเพศแต่จะมีกับเพื่อนโดยที่ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย การเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ ปัจจัยนำ ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยเอื้ออำนวย ในด้านปัจจัยนำนั้นพบว่าประมาณร้อยละ 28 กลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ส่วนปัจจัยสนับสนุนพบว่า เพื่อนมีอิทธิพลในการชักนำให้กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 95 ส่วนการดื่ม สุรานั้นพบว่า ภายหลังจากดื่มสุรากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65 จะ มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย วัดทัศนคติเป็นสื่อที่มีการ กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกทางเพศร้อยละ 67.6 และ ปัจจัยเอื้ออำนวยพบว่าร้อยละ 61.3 ของกลุ่มตัวอย่างเคย เข้าไปเที่ยวในสถานเริงรมย์ หรือสถานบริการทางเพศ ถึง แม้ว่าร้อยละ 54.9 ของสถาบันการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจะ อยู่ใกล้สถานบริการดังกล่าว จากผลการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากผลการศึกษาใน ประเด็นของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีการกระจายของกลุ่ม ตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมทำให้ไม่สามารถทดสอบนัยสำคัญทาง สถิติได้แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในกลุ่มวัยรุ่นนั้น ควรคำนึงถึงปัจจัยนำด้านความรู้เกี่ยวกับ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ปัจจัยสนับสนุนด้านเพื่อน การ ดื่มสุรา สิ่งพิมพ์และสื่อที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ ปัจจัยเอื้ออำนวยด้านการอยู่ใกล้และการเข้าถึงสถาน เริงรมย์ หรือสถานบริการทางเพศ รวมทั้งการปลูกฝังความรู้ ทัศนคติ และความเชื่อในเชิงบวกเกี่ยวกับ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ให้แก่วัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง

ดารุณี ภูษณสุวรรณศรี (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยนำได้แก่ อายุ เพศ รายได้ ภูมิฐานะ ความเคร่งครัดใน หลักศาสนา ทัศนคติต่อความรัก ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส การรับรู้ผลของการมี เพศสัมพันธ์ก่อนสมรส มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสอย่าง เป็นนัยสำคัญ ทางสถิติ ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย การเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สิ่งเสพติด การมีนัด และการอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม การแตะต้องสัมผัสระหว่างชายหญิงในเชิงคู่สาว มีความสัมพันธ์

กับพฤติกรรมกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยเสริมได้แก่ ความเป็นอิสระในการเลี้ยงดู ความคิดเห็นของเพื่อนเกี่ยวกับการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ลักษณะพฤติกรรมกลุ่มเพื่อนเที่ยว การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขวัญชนก ศิริวัฒน์กาญจน์ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 433 คน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการร่วมเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ที่พักอาศัย ความมีอิสระในการ ออกจากที่พักอาศัย การมีคู่อรัก การดื่มสุรา การใช้สื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ การมีเพื่อนสนิทที่เคยร่วมเพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และการปรึกษาปัญหากับครอบครัว ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการร่วมเพศของเยาวชน หญิงโสดในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ที่พักอาศัย การมีคู่อรัก การมีเพื่อนสนิทที่เคยร่วมเพศ ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ความรู้เรื่องโรคเอดส์ การดื่มสุรา อายุ และความมีอิสระในการออกจากที่พักอาศัย ซึ่งทำนายการร่วมเพศของเยาวชนหญิงได้ร้อยละ 29.2

นิमित มั่งมีทรัพย์ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในวัยรุ่น จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน พบว่า ปัจจัยด้านค่านิยมและบรรทัดฐานสังคมที่ดำรงความไม่เสมอภาคในความสัมพันธ์ ชายหญิง การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่ทำให้วัยรุ่นชายและหญิงดำรงชีวิตอย่างมีอิสระมากขึ้นเป็นเงื่อนไขไปสู่การสร้างความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม โดยเฉพาะ บรรทัดฐานที่สังคมกำหนดผู้หญิงมีความสัมพันธ์ด้วยความรักความจริงใจ และการขัดเกลาทางสังคมที่ทำให้ผู้ชายมีอิสระในเรื่องเพศส่งผลให้วัยรุ่นชายและหญิงขาดความรู้ ความเข้าใจโดยสมบูรณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศและความสัมพันธ์ระหว่างเพศยังทำให้วัยรุ่น ผู้หญิงมีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์กับคู่อรักก่อนแต่งงานด้วยความรักความรู้ เท่าไม่ถึงการณ์และนำไปสู่การเอาตัวแปรียบทางเพศโดยไม่รับผิดชอบกระบวนการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานล้วนเป็นผลมาจาก สภาพความกดดันหลายปัจจัยทั้งด้านความคิดความรู้สึกทางเพศ เศรษฐกิจสังคม การศึกษา ประสบการณ์ส่วนตัวที่หล่อหลอมขัดเกลาและกดดันให้เกิดการเลือกคู่สัมพันธ์ การติดต่อสัมพันธ์และการสร้างสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม โดยเฉพาะบรรทัดฐานทางเพศที่

กำหนด เงื่อนไขของความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงทำให้ผู้หญิงมักตกเป็นฝ่ายต้องตัดสินใจ เลือกที่จะยินยอมหรือไม่ยินยอมมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานกับคู่วัยเพื่อดำรงรักษาความสัมพันธ์เอาไว้

วัฒนา สารขวัญ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตเมืองและชนบท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 800 คน พบว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศ คือ แรงสนับสนุนจากเพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครองและครู และปัจจัยภายในบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนหญิง คือ ทศนคติทางเพศสัมพันธ์ การมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเองทางเพศสัมพันธ์และความเชื่ออำนาจในตนทางเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบว่าพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงในเขตเมืองดีกว่าในเขตชนบท

อนงค์ ชีระพันธุ์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่าวัยรุ่นมีประสบการณ์ในการคบหาเป็นแฟนกับเพศตรงข้ามอยู่ในระดับปานกลาง การนัดพบกับเพศตรงข้ามและการทำกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่เคยปฏิบัติมากที่สุด เมื่อมีโอกาสอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม นักเรียนเคยมีการจับมือ โอบไหล่/เอว ซึ่งกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาได้แก่ การกอดจูบจูบได้ กระตุ้นอารมณ์อวัยวะร่างกายให้กันและกัน ร้อยละ 32.3 และเคยมีเพศสัมพันธ์ที่ลึกซึ่งร้อยละ 27.8 ส่วนเพศตรงข้ามที่ทำกิจกรรมทางเพศด้วยส่วนใหญ่จะเป็นแฟนหรือคนรัก คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ เพื่อนนักเรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และยังพบว่าเพศตรงข้ามที่ทำกิจกรรมทางเพศด้วยเป็นเพื่อนที่รู้จักกันทางอินเทอร์เน็ตถึงร้อยละ 11.8 และสถานที่ที่ทำกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามส่วนใหญ่คือ โรงภาพยนตร์ ร้อยละ 25.8 รองลงมาคือ สวนสาธารณะ ร้อยละ 20.7 และที่พักเพื่อนร้อยละ 19.8 ทั้งนี้ยังพบว่า ความรู้เรื่องเพศ การทำกิจกรรมของกลุ่มเพื่อนที่คบ เนื้อหาข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศที่ได้รับ แหล่งข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศที่ได้รับ ลักษณะเพื่อนสนิทที่คบ สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม และการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

นรินทร์ ท้ายเมือง (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางด้านสื่อสารมวลชน ที่มีผลต่อการกระทำคามผิดทางเพศของเด็กและเยาวชนชาย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 16 - 17 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่มีอาชีพ และรายได้ต่อเดือน อุปนิสัยชอบอยู่กับเพื่อน บิดามารดาแยกกันอยู่เป็นส่วนใหญ่ อยู่ในชุมชนแออัด และอาศัยอยู่กับพ่อแม่ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุระหว่าง 15-16 ปี และมีเพศสัมพันธ์เป็นบางครั้ง มีเพื่อนสนิทที่กระทำความผิดทางเพศและติดต่อบปะกับเพื่อน ดังกล่าวเป็นบางครั้ง และไม่ได้รับการแนะนำสั่งสอนเทคนิควิธีการในการกระทำความผิด ทางเพศ

2. ปัจจัยทางด้านประเภทของสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่รับสาร ส่วนใหญ่อ่านสิ่งพิมพ์ วารสารต่าง ๆ เป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่เป็นรายการกีฬา ชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำ ส่วนใหญ่เป็นรายการกีฬา มีการติดตามฟังวิทยุเป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่ฟังรายการบันเทิงคดี มีการติดตามชมภาพยนตร์เป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่ติดตามประเภทบู๊ตึ้นเต้น

3. ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสื่อมวลชนที่มีผลต่อการกระทำคามผิดทางเพศ ส่วนใหญ่ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าหนังสือลามกหรือนิตยสารลามกเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความต้องการทางเพศ และอาจนำไปสู่การกระทำความผิดทางเพศได้ นอกจากนี้ยังเห็นด้วยว่าภาพยนตร์ลามก ทั้งของไทย และต่างประเทศเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ

4. ปัจจัยทางด้านสื่อมวลชนและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการกระทำคามผิดทางเพศ ส่วนใหญ่ เห็นว่าทีวีหรือวิดีโอลามก ภาพยนตร์ลามก และหนังสือวารสารสิ่งพิมพ์ลามก มีผล มากต่อการกระทำ ความผิดทางเพศ ส่วนบทรักบางตอนจากโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพถ่ายโฆษณา ของหญิงสาวจาก สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์และภาพยนตร์ที่มีลักษณะเปลือยหรือล่อแหลม รายการสนทนา ปัญหาเพศสัมพันธ์ รูปร่างหน้าตาพิธีกรรายการโทรทัศน์ มีผลน้อยต่อการกระทำคามผิดทางเพศ ส่วนสาเหตุเพราะเหยื่อ ยั่วยุ โอกาส สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย อยากรู้ อยากลอง ต้องการบำบัด ความใคร่ มีผลมากต่อการ กระทำความผิดทางเพศ ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย ควรมีการส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการ แก้ปัญหาเด็กและ เยาวชนโดยการสร้างความเข้มแข็ง ตลอดจนความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ควรรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด โดย เน้นการเผยแพร่ด้านวัฒนธรรมและสารคดีต่าง ๆ ที่ดีงามและมีประโยชน์มากกว่าส่งเสริม หรือ ยั่วยุให้บุคคลและเด็กหรือเยาวชนกระทำผิด

จุไรรัตน์ เพ็ชรวิจิตร (2545) ได้ศึกษาเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษา โดยศึกษาจาก นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ของสถาบันราชภัฏ ในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายวัยรุ่นและหนุ่มสาวไทยในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งนั้นเป็นผลมาจากผลของการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยค่านิยมและวัฒนธรรมซึ่งมีการรับเอา วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย การรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกผ่านสื่อต่าง ๆ ทำให้เกิดเป็นเรื่องปกติและมีอิสระมากขึ้น ปัจจุบันนี้วัยรุ่นหนุ่มสาวตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับ มหาวิทยาลัยมีการคบหากันเป็นแฟนอย่างเปิดเผย บางรายถึงขั้นอยู่กินกันเป็นสามีภรรยา

กรรณิการ์ เกตุแก้ว (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อการ์ตูน ญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศกับพฤติกรรม เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายสหศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อการ์ตูนญี่ปุ่นที่มี เนื้อหาทางเพศร้อยละ 92.2 มีการยอมรับคำอบรมสั่งสอน ของบิดามารดาในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.8 มีระดับของประสบการณ์ทางเพศที่ได้รับจากการ เรียนรู้ด้วยตนเองในอดีต อยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงน้อยร้อยละ 62.4 และประสบการณ์ทางเพศที่ได้ เรียนรู้จาก แหล่งต่าง ๆ ของสังคมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 59.7 ร้อยละ 55.2 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมี เพศสัมพันธ์น้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ประสบการณ์ทางเพศที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองในอดีต ปริมาณการเปิดรับสื่อการ์ตูน ญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศ ประเภทของการ์ตูนแนวสาวรุ่น แนวปลูกใจเสือป่า แนวรัก ๆ ใคร ๆ ใน สถาบันการศึกษาและระดับของเนื้อหาทางเพศที่พบ สำหรับประเภทของการ์ตูนแนวล้ำยุคมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศุภานญา เพชรชุม (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ อินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศกับความรู้ และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร จาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.7 เคยเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มี เนื้อหา ทางเพศ เหตุผลของการเปิดรับร้อยละ 46.6 ต้องการหาความรู้ ร้อยละ 23.1 ต้องการปลุกเร้าและ ระบายอารมณ์ทางเพศ สำหรับความรู้เรื่องเพศร้อยละ 46.7 มีความรู้ ระดับสูง ร้อยละ 45.6 มีความรู้ ระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 7.7 เท่านั้นที่มีความรู้ ระดับต่ำส่วนพฤติกรรมทางเพศพบว่า ร้อยละ 47.2 เคยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ร้อยละ 9.7 เคยมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ร้อยละ 17.4 เคยร่วมเพศ และเมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาทางเพศ พบว่า

มีเพียงเพศกับรายได้ที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต ที่มีเนื้อหาทางเพศ ส่วนระยะเวลาในการเปิดรับมีเพียงตัวแปรเพศอย่างเดียว และเมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้ง และระยะเวลาในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มี เนื้อหาทางเพศกับความรู้อะไรเรื่องเพศพบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กัน ส่วนกับพฤติกรรมทางเพศ พบว่าจำนวนครั้งในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหา ทางเพศมีความสัมพันธ์กับ ทุกพฤติกรรมทางเพศในขณะที่ระยะเวลาในการเปิดรับมีความสัมพันธ์กับ บางพฤติกรรมทางเพศเท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับความรู้และพฤติกรรม ทางเพศ พบว่า มีเพียงเพศเท่านั้นที่มีความแตกต่างที่เด่นชัดที่สุด จากผลการศึกษารังนี้ ควรให้ คำแนะนำในเรื่องการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลทางเพศให้เหมาะสม และถูกวิธีแก่วัยรุ่น

ณัฐนันท์ วิชัยรัมย์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน พบว่า

1. ความรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับมาก สำหรับการคล้อย ตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย
2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์เมื่อจำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่าใช้จ่ายประจำเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตาม ระดับชั้น และสภาพครอบครัว พบว่าไม่แตกต่างกัน
3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สามารถร่วมกัน ทำนาย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 54.0 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001

วรวรรณ ทิพย์วาริรัมย์ และ กรภาณุจณ์ ปานสุวรรณ (2546) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัด พิษณุโลก พบว่า การรับรู้ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุไม่ถึงแล้วมีเพศสัมพันธ์และมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีความพร้อม และมีความเห็นว่าควรหลีกเลี่ยง ไม่เข้าใกล้ เป็นเรื่องที่ไม่ดีไม่สมควรที่จะทำ ส่วนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างเกิดขึ้น เพราะความรัก ความอยากรู้อยากลอง และการถูกบังคับจากคู่รัก และปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ กลุ่มเพื่อนในโรงเรียนและกลุ่มเพื่อนที่บ้าน การดูหนังโป๊หรือจากที่มีการ ร่วมรักในโทรทัศน์ ส่วนปัจจัยที่ขัดขวางได้แก่สิ่งแวดล้อมที่บ้าน ครอบครัวที่อบอุ่น กฎระเบียบที่

เครื่องครัดของโรงเรียน กลัวติดเอดส์ กลัวทอ้งแล้วถูกทิ้ง และเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วรู้สึกเฉย ๆ จึงไม่
อยากมีอีก

ลัดดา เหมาะสุวรรณ (2547) ศึกษา เรื่อง สภาวะสุขภาพและสังคมของเด็กไทย ทำการศึกษา
ด้วยการสัมภาษณ์เด็กกลุ่มตัวอย่าง อายุ 13 - 18 ปี จำนวน 114 คน พบว่า ร้อยละ 3.6 เคยมี
เพศสัมพันธ์แล้ว อายุเฉลี่ยที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ คือ 15.5 ปี อายุมัธยฐาน 16 ปี อายุต่ำสุด 9 ปี
เพศชายเริ่มมีเพศสัมพันธ์ที่อายุต่ำกว่าเพศหญิง เด็กในเขตเทศบาลเคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเด็กนอก
เขตเทศบาล ส่วนบุคคลที่เด็กกลุ่มตัวอย่างเคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย ร้อยละ 86.8 กับคนรัก ร้อยละ 22.8
กับเพื่อนนักเรียนที่ไม่ใช่คนรัก และร้อยละ 22.8 กับเพื่อนต่างเพศที่พบกันตามผับหรือดิสโก้เทค
ร้อยละ 3.5 เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ผู้ตอบไม่ถึงครึ่งหนึ่งใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์
ในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา และเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน ผู้ตอบเพศชายทั้งหมด
ไม่มีผู้ใดใช้ถุงยางอนามัย

ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ (2547) ศึกษา เรื่อง เด็กไทยวันนี้เป็นอยู่อย่างไร พบว่า
เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศศึกษา พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูที่มีลูกอายุ 10-18 ปีในทุกภาคของประเทศไทย
ส่วนใหญ่ไม่ได้สอนเรื่องเพศศึกษาให้แก่ลูก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น
หรือการดูแลอวัยวะเพศในวัยรุ่นชาย แต่สำหรับวัยรุ่นหญิง แม่จะสอนเรื่องการรักษาความสะอาด
เมื่อมีประจำเดือนและการใช้ผู้อนามัยเท่านั้น สำหรับการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย พ่อแม่และ
ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้สอนในเรื่องนี้เพราะเห็นว่ายังเด็กอยู่ยังไม่รู้เรื่อง (โดยเฉพาะเด็กอายุ 10 - 16
ปี) พอโตขึ้นจะรู้เอง รวมทั้งเด็กยังไม่มีพฤติกรรมที่เสี่ยงให้เห็น นอกจากนี้ พ่อแม่มักกล่าวว่าเป็นเรื่อง
ลำบากใจที่จะสอนลูกเรื่องนี้ และคิดว่าโรงเรียนน่าจะสอนได้ดีกว่า ได้แต่บอกว่าตอนนี้ยังเรียนหนังสือ
ห้ามมีแฟน รอเรียนจบมีงานทำถึงจะมีได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กอายุ 13 -
18 ปี ที่พบว่าพ่อแม่ไม่ได้สอนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยให้ ส่วนใหญ่จะรู้มาจากกลุ่มเพื่อน
โทรทัศน์ และหนังสือ

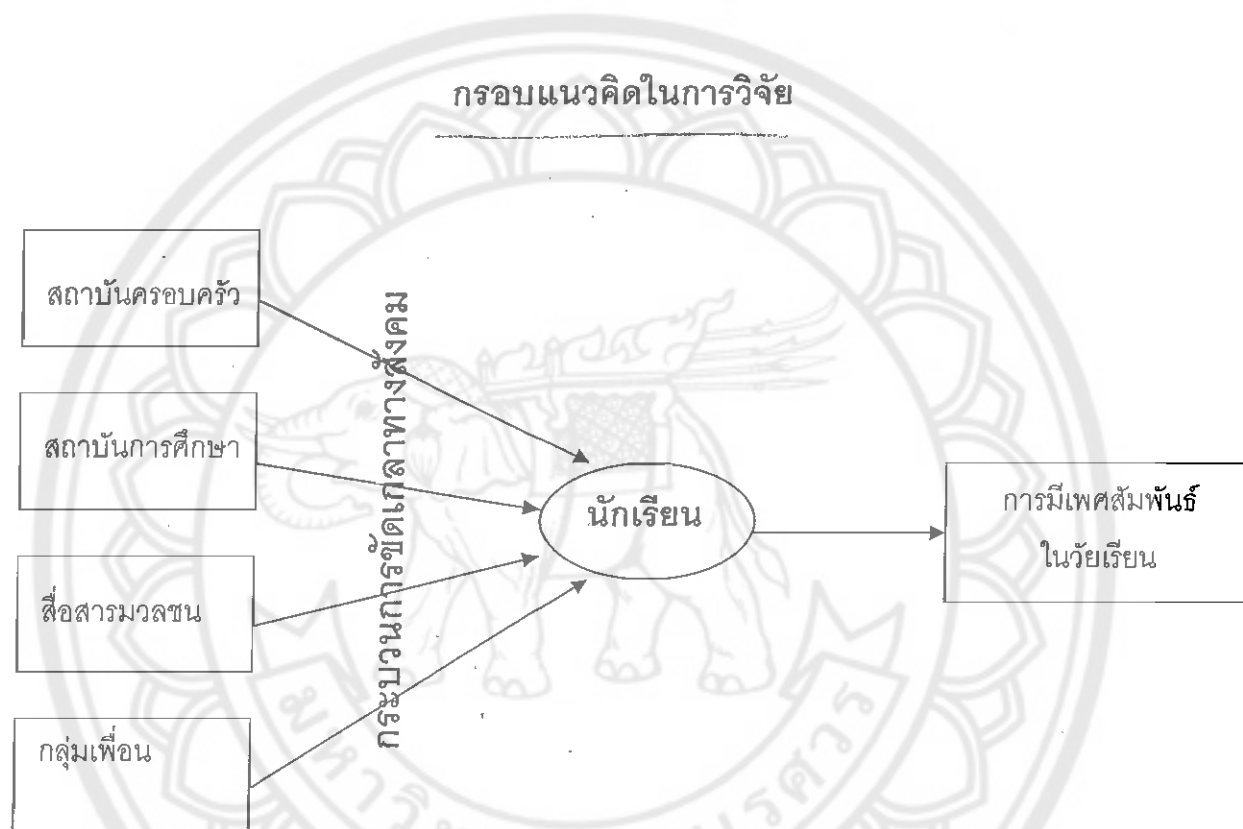
อัญชิสา ปงคำเพย (2547) ศึกษา เรื่อง การขัดเกลาทางสังคมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบและลักษณะการขัดเกลาทาง
สังคมของวัยรุ่นได้รับอิทธิพลมาจากสถาบันทางสังคมได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา
สื่อมวลชน และกลุ่มเพื่อน โดยที่สถาบันครอบครัว สื่อมวลชน สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่มีส่วน
ปลูกฝังพฤติกรรมบริโภคนิยม ให้แก่วัยรุ่นมากที่สุด ในขณะที่สถาบันการศึกษามีส่วนทำให้เกิดการ

เรียนแบบการใช้สิ่งของฟุ่มเฟือย กลุ่มเพื่อนมีส่วนปลุกฝังให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์กลายเป็นสัญลักษณ์ทางสังคม (Social Symbol) ที่แสดงออกถึงความเข้มแข็ง ความกล้าหาญ ความรุนแรงที่วัยรุ่นได้ใช้ในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการบริโภคินม พฤติกรรมการใช้สารเสพติด และพฤติกรรม การมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เนื่องจากเกิดกระบวนการเลียนแบบภายในกลุ่ม และยังใช้การแสดง พฤติกรรมเสรีทางเพศ เป็นตัวแทนซึ่งแสดงออกของสัญลักษณ์ของวัยรุ่นซึ่งได้รับการยอมรับ

ยุพา หนูซ่า และ กอบกาญจน์ มหัทธโน (<http://www.anamai.moph.go.th>) ได้ศึกษาเรื่อง บริการสุขภาพที่วัยรุ่นต้องการเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการเก็บข้อมูล เป็นการจัด สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทั้งหมด 5 กลุ่ม ใน 5 จังหวัด คือ จ.พระนครศรีอยุธยา จ.เชียงใหม่ จ.กาญจนบุรี จ.อุบลราชธานี และ จ.กระบี่ ผลการศึกษาพบประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ พอสรุปได้ ดังต่อไปนี้ วัยรุ่นได้สะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาสังคม ในปัจจุบันว่า การมีเพศสัมพันธ์ใน วัยเรียน เป็นเรื่องที่พบเห็นกันอยู่มาก ในสังคมวัยรุ่น มีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อย ที่แข่งกันมีเพศสัมพันธ์กับ เพศตรงข้าม เพียงเพื่อแสดงความแ่งของตัวเอง สารเสพติดเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่มีปัญหามากใน กลุ่มวัยรุ่น พวกเขายอมรับว่า มีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อย ใช้สารเสพติดเป็นประจำ สารเสพติดที่ใช้มี หลากหลาย เช่น บุหรี่ กัญชา ดมกาว ยาบ้า เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุหรี่ และยาบ้า เป็นที่นิยมใช้ มากกว่าสารชนิดอื่น เมื่อมีปัญหา วัยรุ่นมักปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก แม้เพื่อนแนะนำ หรือช่วย อะไรไม่ได้ ก็ขอเพียงให้ได้ระบาย หรือมีคนฟังก็พอแล้ว สำหรับพ่อแม่ และครู เป็นทางเลือกรอง หรือ ทางเลือกสุดท้าย ที่วัยรุ่นจะขอคำปรึกษา และความช่วยเหลือ วัยรุ่นทุกกลุ่มยินดี และดีใจ หากมี สถานที่ที่วัยรุ่นสามารถเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร บริการให้คำปรึกษา และบริการสุขภาพอื่น ๆ วัยรุ่นทุก กลุ่มมีแนวคิดคล้ายกันว่า ให้ตั้งสถานที่ดังกล่าว ตามที่วัยรุ่นสามารถเดินทางไปมาสะดวก เป็นที่ชุมนุม ของวัยรุ่นจำนวนมาก เช่น ใจกลางเมือง ศูนย์การค้า และสถานที่แห่งนี้ ต้องมีภาพพจน์ที่ดี ไม่เสียหาย ต่อวัยรุ่น การตกแต่งสถานที่ควรตกแต่งให้มีความรู้สึกสดใส สว่าง สบายใจ สะอาดตา มีมุมที่สามารถ ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของวัยรุ่น เช่น หนังสือ เอกสาร แผ่นพับ ดนตรี อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัญหาในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น มีสถาบันหลักที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาดังกล่าว อยู่ 4 สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สื่อสารมวลชน และกลุ่มเพื่อน ซึ่งสถาบันเหล่านี้มีความสำคัญใน

การหล่อหลอมพฤติกรรมของวัยรุ่นทั้งในด้านบวกและด้านลบ คณะผู้วิจัยจึงเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยผ่านสถาบันทางสังคม ซึ่งได้แก่

สถาบันครอบครัว โดยทั่วไปครอบครัวที่มีปัญหา เช่น หย่าร้าง แยกทางกัน ครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับบุตร เนื่องจากต้องดิ้นรนในการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ประกอบกับการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สถาบันการศึกษา สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมอีกสถาบันหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สถานศึกษาที่มีกฎระเบียบเข้มงวดมากเกินไป อาจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอึดอัดและเกิดความรู้สึกทำทายเป็นต่อกฎระเบียบของสถานศึกษา จนอาจนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันสถานศึกษาที่มีกฎระเบียบหย่อนยาน ครูขาดความเอาใจใส่ ก็อาจทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัย ผ่าฝืนกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

สื่อสารมวลชน สื่อในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในวัยเรียนมาก เนื่องจากสื่อในปัจจุบันมีอิสระในการนำเสนอข่าวสาร โดยบางครั้งไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา ทำให้เด็กวัยเรียนบางกลุ่ม เลือกรับข่าวสารจากสื่อในทางที่ผิด โดยหมกมุ่นกับสื่อที่เกี่ยวกับเพศจนทำให้มองว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติ จนอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

และกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อเด็กในวัยเรียน เนื่องจากอยู่ในวัยเดียวกัน สามารถพูดคุยในเรื่องเดียวกันได้ ก่อให้เกิดความรู้สึกเข้าใจกัน เด็กวัยเรียนจึงต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน โดยมีการแสดงออกที่เหมือนกันหรือเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกลุ่มเดียวกัน การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้เช่นกัน